

36e jaargang afl. 1
Voorjaar 1989

Uitgave van de Stichting De Gildetrom als voortzetting van het tijdschrift „De Gildetrom”
voorheen uitgegeven door de Bond van Schuttersgilden „Het Kwartier van Oirschot”.

Officieren van de Cloveniers te Haarlem 1633.

AGENDA 1989

- 8 april Gildencongres Oud-Hertogdom Brabant te Leuven.
- 21 mei Kringdag Land van Cuijk bij Gilde St. Antonius, Blitterswijk.
- 21 mei Kringdag Kwartier van Oirschot bij Gilde St. Brigida, Netersel.
- 28 mei Kringdag Kempenland bij Gilde St. Anna, Nuenen.
- 4 juni Kringdag Maasland bij Gilde St. Antonius, Vorstenbosch.
- 11 juni Kringdag Baronie-Markiezaat bij Gilde St. Bavo, Rijsbergen.
- 18 juni Vrij Gildefeest Land van Cuijk bij Gilde St. Theobaldus, Overloon.
- 20 aug Liefdadigheidsfestijn bij Gilde St. Antonius-Abt, Liempde.
- 27 aug Kringdag Peelland bij Gilde St. Antonius / St. Sebastiaan, Gemert.
- 3 sept Vrij Gildefeest Kwartier van Oirschot bij Gilde St. Mauritius, Goirle.
- 23 / Europees Koningschieten te
- 24 sept Valkenburg.
- 14 okt Hoofdlieëndag te 's-Hertogenbosch.

AGENDA 1990

Voor 1990 aangemeld, nog goed te keuren door federatiebestuur:

- 6 mei Liefdadigheidsfestijn St. Dionysius Tilburg.
- 20 mei Kringdag Kempenland bij Gilde St. Jan Baptist, Duizel.
- 27 mei Kringdag Maasland te Berlicum.
- 3 juni Kringdag Peelland bij Gilde St. Antonius Abt, Lierop.
- 17 juni Kringdag Kwartier van Oirschot bij O.L. Vrouw Broederschap, Biest-Houtakker.
- 26 aug Kringdag Baronie-Markiezaat bij Gilde St. Antonius Abt, Terheijden.
- 26 aug Federatie geweerschietwedstrijd in Kring Peelland.
- 9 sept Vrij Gildefeest Peelland bij Gilde St. Antonius Abt, Deurne.

VAN DE REDACTIE

Alle copy voor het volgend nummer dient vóór 27 april 1989 bij een van de correspondenten bezorgd te zijn.

Voor 1991 aangemeld, nog goed te keuren door federatiebestuur:

- 8 sept Kringdag Baronie-Markiezaat bij Gilde St. Sebastiaan, Bergen op Zoom.

Landjuweel 1993:

Het Gilde St. Hubertus Leur heeft verzocht om 23 juni 1993 een Landjuweel te mogen organiseren; het is dan 12 ½ jaar geleden dat dit gilde werd opgericht. In principe akkoord van federatiebestuur.

„DE GILDETRON” driemaandelijkse tijdschrift, uitgave van de Stichting „De Gildetrom”, in welke Stichting samenwerken de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden, met haar Kringen: Het Kwartier van Oirschot, Peelland, Kempenland, Maasland, Het Land van Cuijk, Baronie en Markiezaat.

Hoofddirecteur: Drs. W. H. Th. Knippenberg, Socrateslaan 115, 5216 CT 's-Hertogenbosch, tel. 073-133993.

Redacteuren: voor Eur. Gem. Hist. Schutt.: Math. E. M. v. d. Voort, Valklaan 6, 5613 EC Eindhoven, tel. 040-438521

voor Noordbr. Federatie: R. Haasse, Wapendragerstraat 40, 5641 GT Eindhoven, tel. 040-811527

voor Kwartier van Oirschot: J. A. Abrahams, Vrijthof 9, 5081 CA Hilvarenbeek, tel. 04255-2384

voor Peelland: J. Verhoijen, Kampstraat 52B, 5712 CN Someren, tel. 04937-3618

voor Maasland: Jan Th. M. Toorians, Willibrordusstraat 4, 5175 AL Loon op Zand, tel. 04166-1516

voor Kempenland: R. Haasse, Wapendragerstraat 40, 5641 GT Eindhoven, tel. 040-811527

voor Land van Cuijk: H. Christiaans, Koperwiekstraat 8, 5451 XN Mill, tel. 08859-53439

voor Baronie en Markiezaat: A. G. Boot, Korte Brugstraat 28, 4871 XS Elten-Leur, tel. 01608-13270

Administratie: P. J. v. d. Heyden, Willibrordstraat 12, 5091 CD Middelbeers, tel. 04244-1312.

Betalingen: Rabobank, rekeningno.: 13.45.08.874, t.g.v. Stichting De Gildetrom.

(Girorekening van deze bank: 11.05.085).

Particuliere abonnementen: f 15,- per jaar, franco huis.

NADRIK VERBODEN.

Gedrukt bij offsetdrukkerij Harry Bek & Zn B.V. Veghel.

ALGEMEEN

Gelieve de abonneementen van Kringen, Gilden en Particulieren te betalen voor 1 juni.

Administratie "DE GILDETRONK"

Zilveren Brabantkruis

De kruisboog-schietwedstrijden om het Zilveren Brabantkruis mogen zich al 14 jaar verheugen in een goede belangstelling.

In het najaar 1988 werd de finale verschoten op het schietterrein van het Sint-Jorisgilde Gestel en Blaarthem, bij de Gennepse watermolen in Eindhoven. Honderd zesenvijftig schutters - zelfs uit Huisseling en Ravenstein waren afgevaardigd - aanwezig - betwistten elkaar de titel.

Het was Leo Schellekens van de O.L. Vrouwe Broederschap uit Oirschot die na een felle afkamp de trofee voor gildebroeders won.

Nel Hendriks van het Sint-Jorisgilde Reusel verwierf de damestrofee.

Jan Kox van het Sint-Jansgilde Duizel mocht zich de beste veteraan noemen.

Competitie 1989:

Belangstellende gildebroeders en gildezusters worden nu reeds uitgenodigd om in hun agenda de data voor de competitie in 1989 vast te leggen: 29 oktober, 5 november, 12 november en de finale op 19 november.

Een nieuw Gilde-tijdschrift

Op zaterdag 17 december 1988 werd in het Limburgse Stramproy een nieuw Gildetijdschrift ten doop gehouden, getiteld: "Limburgs Schutterstijdschrift". Het is een uitgave door en onder auspiciën van de Stichting Steun Aan het Schutters- en gildewezen in beide Limburgen (S.A.S.) in samenwerking met de Oud-Limburgse Schuttersfederatie (O.L.S.-Federatie).

Bij de presentatie bleek dat het een keurig verzorgde uitgave is die viermaal per jaar verschijnt. Abonnementprijs f 15,- per jaar.

Diegenen die belangstelling hiervoor hebben, kunnen zich wenden tot de redactie van dit blad: Brouwerslaan 25, 6093 GG Heythuysen.

Gilde Sint Sebastiaan Westelbeers

Zondag 2 juli 1989:

Verschieting van de Beerse Trofee met kruisboog op wip bij gilde Sint Sebastiaan te Westelbeers.

Het Gilde-altaar in de Kathedraal

Daar in Noord-Brabant bijna alle steden en dorpen een of meer schuttersgilden bezitten, en deze als cement van de samenleving fungeren, is het opmerkelijk dat uitgerekend in de hoofdstad van de provincie al eeuwen geen schuttersgilden meer door de stad trekken. Er waren andere tijden! In

het jaar 1560 benoemde Paus Paulus IV in Den Bosch een nieuwe Bisschop en wel F. Sonnius. Daar de gilden vreesden dat hij een inquisitierechtbank zou oprichten, zoals op andere plaatsen geschied was, weigerden zij de nieuwe Bisschop bij zijn eerste intrede in de Kathedraal te begeleiden. De vier Gilden die de stad rijk was, werden overwegend aanhangers van het protestantisme, evenals de overheid van de stad, de bestuurders van het gasthuis, de dekens van de ambachten en de procureurs van de rechtbank. Het is dan ook niet verwonderlijk dat toen de beeldenstorm in 1566 als een orkaan door het Hertogdom woedde deze zich in Den Bosch fel ontladde. Het centrum van de cycloon trok langs Ieper op 16 augustus, op 20 augustus langs Antwerpen en Turnhout en op 22 augustus bereikte hij de stad. Via Utrecht en Amsterdam verloor hij in september zijn kracht in Friesland en Groningen. Een heftige cycloon, die zijn lading kreeg van godsdienstige, politieke maar ook van sociaal-economische factoren, daar als gevolg van een misoogst er pure honger geleden werd. In het programmaboekje van de Gildedag "Oud Hertogdom Brabant" van 23 juni 1985 kunt u bijna van uur tot uur het verloop van deze uitbarstingen volgen. Maandenlang kon men in de Kathedraal geen hand voor ogen zien vanwege de dichte stofwolken die het daglicht verhinderden er binnen te dringen!

In het programmaboekje kan men lezen dat dit kwam door het niet optreden van de gilden, ofwel door het te laat optreden of het te vroeg wegtrekken. Nadat de Ambachtsgilden hun paramenten in veiligheid gebracht hadden, gaven de Schuttersgilden de vernielers toegang tot de kerk met enkel de opdracht het Sebastiaan-altaar te sparen. Het aflatkruis werd het eerst vernietigd en daarna volgde verlies van een vermogen aan kunstschaten. Het is voor ons, gildebroeders in 1989, gênant te lezen dat onze collegae van enkele eeuwen terug deze smet op ons blazen wierpen.

Tegelijkertijd hulde aan het Organisatiecomité van deze Gildedag dat het de moed toonde deze zwarte bladzijde uitvoerig in het programmaboekje op te nemen. Maar voor het Bestuur van de Noord-brabantse Federatie betekent deze publikatie nu een gouden greep. Het Bestuur dat in 1987 besloot om in dezelfde Kathedraal een Gilde-altaar op te richten als symbool van de band van alle Brabantse Gilden met de katholieke kerk. Een gouden kans voor ons, gildebroeders van 1989, om de schade van de gildebroeders van 1566 te herstellen. En daarvoor is des te meer reden vandaag. In 1566 verdwenen beelden uit kerken, maar in 1989 verdwijnen kerken met de beelden! Vandaar is de oproep van onze Voorzitter om een bijdrage van een tientje van elke gildebroeder wel erg bescheiden. Laten wij ervoor zorgen dat onze Koningen ons eigen altaar in de Sint-Jan met veel zilver vermeerderen!

R.B. Keunen
kapitein van de Ridderlijke
gilde van Sint Sebastiaan, Eindhoven

Zilveren Sint-Joris

Op maandag 27 maart is er bij het Sint-Jorisgilde Hapert op het sportpark "De Lemelvelden" aan de Burgemeester van Woenseldreef een kruisboog-

schietwedstrijd ten bate van het kostuumfonds van het gilde. Aanvang 10.00 uur; inschrijving tot 14.30 uur. Inzet is de Zilveren Sint-Joris Trofee.

Informatie België

In De Gildetrom 1988 pag. 59 staat een bericht van België: "Er is in België nog een Federatie Verbesselt". We willen dat herstellen, want er bestaat géén Federatie Verbesselt. Dat moet zijn: "Het hoofdschuttersgilde van Brabant, dat nog

altijd onveranderd bestaat met zijn volledig bestuur, genaamd De Hoge Gilderaad van Brabant."

Verder: "De gilden Meensei-Kiezegem, de gilden van Diest en Webbekom zijn aangesloten bij de Hoofdschuttersgilden van Brabant."

In de 2de kolom regel 7 te lezen achter VOLKS-KUNDE: "in opvolging van de heer Verbesselt die tot erelid van de commissie is benoemd. Aldus wordt de continuïteit van de vertegenwoordiging van het gildewezen in genoemde commissie verzekerd."

Graag plaatsen we deze aanvulling en verbetering.

J.T.

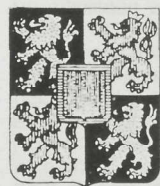
Federatie-Nieuws

Mooie gift voor "Zilver-fonds"

Op 1 december 1988 overhandigden de vertegenwoordigers van de Lionsclub "De Regte Heide" Tilburg en omstreken een cheque groot f 3.900,- aan de penningmeester van de Federatie, de heer J. Mes. Deze opbrengst van de gehouden oriëntatierit op 1 oktober 1988 is bestemd voor het Zilver-fonds.

Wij danken alle leden die hieraan hebben deelgenomen alsmede de 18 Gilden van het Kwartier van Oirschot die ook hun medewerking hieraan hebben verleend.

Van links naar rechts: Jan Mes, Federatie-penningmeester en de heren Prof. Dr. A. Kolnaar en G.L. Coolen van de organiserende Lionsclub.

Nieuws uit Het Kwartier van Oirschot

Adreswijziging

Gilde Sint Sebastiaan Tilburg:
Nieuwe Oudraad-schrijver: M.J.H. Kempenaars,
Karel Doormanlaan 31,
5025 ZD Tilburg Tel. 013-676051

Kringonderscheiding

Een Kringonderscheiding werd uitgereikt aan de gildebroeder Harrie Evers van het Gilde Sint Sebastiaan Westelbeers wegens 40-jarig lidmaatschap.

Zilveren Kringsecretaris

De Kringvoorzitter Jan Mes overhandigt Jan Abrahams het cadeau.

Op 14 december 1988 werd door het Kringbestuur van de Kring "Het Kwartier van Oirschot" het feit herdacht dat zijn secretaris Jan Abrahams gedurende 25 jaar de Kring heeft gediend als penningmeester en als secretaris. Hem werd een passend cadeau aangeboden.

Kringdag 1989 in Netersel

Het Gilde Sint Brigida in Netersel is druk bezig met de voorbereidingen voor de Kringdag 1989 die daar op zondag 21 mei zal worden gehouden. Naast de 37 aangesloten gilden zullen er nog drie gastgilden aanwezig zijn. Als de voortekenen niet bedriegen zal het een mooi gildefeest worden. Aan een goed terrein en verdere accommodatie zal het niet ontbreken. De technische commissies van de Kring zullen tijdig worden ingeschakeld, zodat de zekerheid er is dat de organisatie goed verloopt. Tegelijk met dit gildefeest herdenkt het Gilde Sint Brigida dat het 30 jaar is geleden dat aan dit Gilde nieuw leven werd ingeblazen. Een reden te meer om op 21 mei Netersel te bezoeken.

Gilde Sint Lambertus Vessem Ons nieuwe vaandel

Bij de voorbereidingen van ons zesde eeuwfeest groeide het idee om een nieuw vaandel te laten maken omdat het oude gildevaandel hard aan vervanging toe was. Al gauw was men het in het bestuur erover eens en vond men het een mooi moment, om bij deze gelegenheid dit ten uitvoer te brengen.

De vraag kwam: Waar moeten wij naar toe en wie maakt het ontwerp? De hoofdman Piet van Aaken wist dat Broeder Philippus dat kon. Hij ging eens met de broeder praten die beloofde in de komende weken zich daarover te beraden en zich te verdiepen in het gildewezen om zodoende te komen tot een paar ontwerpen.

Na anderhalve maand kon het bestuur een keuze maken uit enkele schetsen die gemaakt waren. De keus viel op een schets, waar de tekenaar ook het gelukkigste mee was. Toen kwam de vraag: Wie kan het vaandel maken? De eerste gedachte viel op Zr. Pauline, ze is een echte Vessemse, al woont ze dan in het klooster te Reusel. De hoofdman nam Br. Philippus mee naar Reusel en legde het ontwerp aan haar voor. Bij het gesprek kwam naar voren dat de vader van Zr. Pauline meer dan 60 jaar lid was geweest van het Vessemse Gilde en dat haar grootvader in 1898 daar zelfs keizer was. Voor deze zware motieven moest Moeder Overste wel zwichten en Zr. Pauline toestemming geven het vaandel te vervaardigen hetgeen een groot karwei was.

De Broeder maakte werktekeningen, er werd materiaal gekocht en de zuster kon beginnen. Langzaam groeide het vaandel, ze had veel belangstelling van haar medezusters en haar Overste. Br. Philippus kwam regelmatig om aanwijzingen te geven en om haar met raad en daad bij te staan. Met erg veel liefde heeft Zr. Pauline aan de vlag gewerkt en deze tot een groot pronkstuk gemaakt.

Zo naderde de grote dag 21 augustus 1988. De

klokken luidden feestelijk voor de Eucharistieviering, waarmede deze feestdag begon. Onder deze dienst zou het nieuwe Vaandel gezegend worden, dat vooraan in het priesterkoor stond opgesteld. Zr. Pauline met haar Overste en Br. Philippus zaten op de eerste rij in de kerk.

In 1800 kwamen de namen van "Sacramentsgilde" en van "Lambertusgilde" voor. Om beide namen te blijven gedenken, staat Sint Lambertus, de patroon van de parochie én van de gemeente Vessem, midden op het vaandel en wel met de monstrans in de hand, die het teken is van het H. Sacrament.

Het groene Andreaskruis is de erfenis van Bourgondië, dat we ontmoeten bij de Duitse keizers en de Koningen van Spanje. Links van Lambertus staat het wapen van Brabant, met daarboven de kroon van het Hertogdom Brabant. Rechts van Lambertus staat het wapen van de schutterskoning; twee gekruiste geweren met een vogel erop, met daarboven de Koningskroon. De vier hoeken van het vaandel dragen een kruis: Christus zal steeds onze Hoeksteen zijn.

De kleuren, rood, wit (crème, omdat wit zo besmettelijk is) en groen zijn de kleuren waarin de tamboers en vendeliers gekleed gaan. Op de nieuwe speerpunt staat Sint Lambertus met het boek (de bijbel) in zijn hand, zoals hij staat afgebeeld achter in de kerk van Vessem.

Na het Evangelie werd het vaandel gezegend door pastoor Van Tuyl.

Zegenen wil zeggen:

nog dieper vastleggen,

wat dit Vaandel betekent voor ons:

Het Hoofdvaandel loopt voorop in de stoet,

wij volgen het...

met zorgvuldigheid willen wij ermee omgaan...

vol symboliek uit het heden en verleden brengt het

ons nog meer bij elkaar, eensgezind en diep,

voor nu en in de toekomst...

dát willen wij in de Naam van God bevestigen,

stevig vasthouden!

Na de zegening werd als eerste de Vendelgroet gebracht aan God, onze Heer.

Toen de gildemis ten einde was werd buiten op het kerkplein de Vendelgroet gebracht aan de geestelijke en wereldlijke autoriteiten, waarna het feest verder werd voortgezet.

Door het gilde Sint Lambertus werd een groot gedeelte van de opbrengst, een bedrag van f 10.000,- geschonken aan de Nierstichting, een groots

gebaar!
Het was een dag om nooit te vergeten!
Een genodigde

Gilde Sint Lambertus Vessem Een 60-jarige gildebroeder

Op Sacramentsdag ging het gilde naar het woonhuis van Willem Roes om een 60-jarige gildebroeder te huldigen. Door de hoofdmans Piet van Aaken werd hem een zilveren herinneringsspel aangereikt.

De loco-burgemeester Mevr. Theunissen en alle gildebroeders waren daarbij aanwezig. Door de vendeliers werd een vendelgroet gebracht.

Gilde Sint Sebastiaan Westelbeers

Huldiging jubilarissen:

Na de Gilde-mis op onze patroonsdag 20 januari 1989 vond tijdens de feestvergadering de huldiging plaats van vier jubilarissen van ons gilde, A. Pasmans, Ouderling en 70 jaren lid, C. Evers, 51 jaar lid en Hoofdman vanaf 1978 tot heden, A. Smolders, 50 jaar lid en Keizer vanaf 1971 tot heden. Zij ontvingen daarvoor de Oorkonde van de Kring "Het Kwartier van Oirschot".

H. Evers, 40 jaar lid, ontving de Kringonderscheiding van de Kring "Het Kwartier van Oirschot". Deze Oorkonden en Kringonderscheiding werden uitgereikt door onze Kringvoorzitter de Heer J. Mes in het bijzijn van onze Kringsecretaris de Heer J. Abrahams. Bij deze feestvergadering waar alle gildebroeders aanwezig waren werd P.J. v.d. Heyden benoemd tot raadsheer van het gilde Sint Sebastiaan Westelbeers.

Gilde Sint Sebastiaan in beeld Oirschot

Ben ik in beeld? Met name Sint Sebastiaan? Twee zinnen met twee uitdrukkingen van deze tijd. Dikwijls te pas en te onpas gebruikt. Wat is het beeld van Sint Sebastiaan in ons Oirschotse? Dat weet ik niet, kan ik niet peilen. Hoe was vroeger het beeld? Ik ben eens gedoken in onze gildeboeken. Sint Sebastiaan heeft altijd veel geschreven en ik lees veel aangename dingen, maar ook over zaken welke minder leuk (ook een tijdsgericht woord!) zijn. Eigenlijk spoort het allemaal met het leven, het dagelijkse leven van vandaag-den-dag. Van de aangename toestanden (ook een gemeenplaats!) som ik nu wat op, in het kort. De minder fijne komen in een later artikel. Wat kwam ik zoal tegen? Het doel van ons guld is "om den edelen boog in geneugte te hanteren". In 1761 "behoorlijke kamer om te drinken". In 1789 had men het over "vrolijkheden" en "nog nooit zo vrolijk geweest". Over "trom in de Koestraat geslagen". Nog een greep: in 1844 "door de Harmonie ingehaald en heel het dorp vierde mee feest" en "onder het gelui der klokken". Allemaal smakelijke zaken uit het verre verleden. En de laatste 25-40 jaar zult ge zeggen? Dat is in één artikel niet te beschrijven; veel vrolijke toneeltjes heb ik persoonlijk meegeemaakt. Niet dat het strijk en zet zó was maar wel dikwijls een gezellige boel. Alles bijeengenomen is eigenlijk steeds door de jaren, de eeuwen heen bewaard: Sint Sebastiaan: aardig en toch waardig.

Koningschieten Gilde Sint Willibrordus te Casteren

Kermis-maandag, 26 september werd het driejaarlijks koningschieten gehouden. Onder gunstige weersomstandigheden werd op traditionele wijze met het geweer door gildebroeders en de regerend koning naar de koningstitel gedongen. Daartoe kwamen de gildebroeders reeds vroeg in

de ochtend in vol ornaat bij elkaar in het gildehuis café "Den Bels". Vanaf het gildehuis werd in optocht naar Hoofdman gemarcheerd om hem volgens traditie "te verzoeken om een nieuwe koning". Daarna werd de regerend koning, Marcel Castelijns, opgehaald om gezamenlijk naar het schietterrein te gaan.

Na loting en nadat de schutsboom door wethouder Hoeks als vertegenwoordiger van de wereldlijke overheid en pastoor Van Kemenade als vertegenwoordiger van de kerkelijke overheid was "gevrijd", werd door de deelnemende gildebroeders onder grote publieke belangstelling naar de koningstitel gedongen.

Bij het 129e schot slaagde gildebroeder Wim Castelijns, broer van de vorige koning, erin de laatste resten van de vogel naar beneden te halen. Na het "wassen van de handen" en het afleggen van de eed van trouw werd gildebroeder Wim Castelijns de nieuwe koning van ons gilde.

Na afloop volgde een gezellig samenzijn in het gildehuis waarbij ook de koningin in de hulde werd betrokken.

IN MEMORIAM

Gilde van Onze Lieve Vrouw en de H. Willibrordus Wintelre

Na een kort verblijf aldaar overleed op 22 juli 1988 in huize St. Joris te Oirschot gildebroeder Harrie van Eeten in de leeftijd van 90 jaren.

Hij hield van het leven en de natuur en hij was een goed mens. Hij was een boeiend verteller die op zijn tijd ook goed wist te luisteren. Waar hij was werd niet geklaagd en hij genoot van het leven en van de mensen om hem heen.

In 1954 werd hij lid van ons gilde. Het gilde was hem dierbaar en hij was daarbij dan ook steeds present. De gildebroeders waardeerden hem en hij was voor hen allen een begrip.

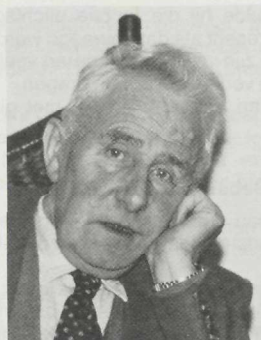
Hij ontving het Kringonderscheidingsteken en ook het onderscheidingsteken van ons eigen gilde.

Hij werd met gilde-eer en onder grote belangstelling ten grave gedragen op 26 juli.

Gilde Sint Lambertus Vessem

Op 31 oktober 1988 overleed na een langdurige ziekte op 73-jarige leeftijd Marte van Riet. Hij was lid vanaf 1935 en deken van 1974 tot 1976.

Voor zijn verdiensten kreeg hij de Kringonderscheiding en een zilveren plaquette van het Gilde uitgereikt.

Het Gilde verliest in hem een gildebroeder die met hart en ziel opging in het gilde-gebeuren. Met gilde-eer is hij onder grote belangstelling op 3 november ten grave gedragen.

Gilde Sint Joris Hooge Mierde

De gewaardeerde gildebroeder E.J. (Jan) van den Borne overleed op 8 november op 75-jarige leeftijd. Jan was meer dan 25 jaren lid van het Gilde, waarvan vele jaren als lid van de Overheid.

In Jan verliest het Gilde een zeer actieve gildebroeder die het Gilde heeft helpen maken tot datgene wat het nu is.

Gilde Sint Sebastiaan Hilvarenbeek

Plotseling overleed op 6 januari op 53-jarige leeftijd ons lid Sjaak de Brouwer. Gedurende 20 jaren was hij lid van Gilde Sint Sebastiaan en wij verliezen in hem een goede gildebroeder.

In die tijd dat het Gilde nog dekens had bij toer-

beurt, vervulde hij die functie plichtsgetrouw en was altijd present als dat gevraagd werd. Wij wensen zijn vrouw en kinderen veel sterkte toe om dit grote verlies te kunnen dragen. Op 10 januari hebben wij hem met gilde-eer begraven.

Gilde Sint Sebastiaan Hoogeloon

Op 18 januari 1989 is op 84-jarige leeftijd overleden de oudste gildebroeder van dit Gilde Antoon Lemmens.

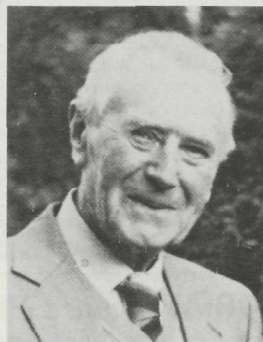
Het Gilde verliest hiermede een groot gildebroeder. Voor zijn vele verdiensten buiten het Gilde werd hij onderscheiden met de zilveren eremedaille verbonden aan de Orde van Oranje Nassau.

Hij was ruim 32 jaar lid van het Gilde, waarvan twee jaar Koning en 12 jaar regerend deken (1963-1975). Als geen ander was Antoon bekend en vertrouwd met het Gilde; onder zijn leiding

heeft het Gilde een grote bloei doorgemaakt welke nog tot de leden uitstraalt. Ongeveer 8 jaar geleden bij zijn gouden huwelijksfeest was hij 25 jaar lid en werd hem een Sint-Sebastiaanspeld opgespeld. Op zaterdag 21 januari hebben de leden hem begeleid naar zijn laatste rustplaats. Tijdens de uitvaartmis sprak de hoofdmans P.C. v.d. Pas een in memoriam uit waarin duidelijk werd welke grote betekenis hij voor het Gilde heeft gehad.

Gilde Sint Sebastiaan Westelbeers:

Op 5 november overleed onze Ere-Hoofdmans Willeke Kolsters. Hij was 58 jaar lid van ons gilde, en heeft hierin vele functies verricht o.a. Koning van 1949 tot 1959, Hoofdmans van 1962 tot 1978, Ere-Hoofdmans van 1978 tot 1988, Bestuurslid "Het Kwartier van Oirschot" van 1945 tot 1969. Hij werd met gilde-eer en onder grote belangstelling ten grave gedragen op 8 november.

Dat zij allen rusten in vrede.

Nieuws uit Kempenland

St. Joris Hapert naar Rome

Een afvaardiging van het Gilde ondernam in de periode van 14 oktober t/m 22 oktober 1988 een bedevaartsreis naar Rome om aldaar het graf te bezoeken van de H. Petrus.

Aanleiding tot het ondernemen van deze pelgrimage vormde de verlening van het privilege om in het gildevaandel het persoonlijke wapen te mogen voeren van Z.H. Paus Johannes Paulus II, alsmede het voeren van het persoonlijke wapen van Z.H.E. Mgr. J.G. Ter Schure.

Op zondag 16 oktober toog de afvaardiging in vol ornaat met vaandel, trom en vendel naar het Sint-Pietersplein om de Eucharistieviering bij te wonen welke werd gecelebreerd door Z.H. Paus Johannes Paulus II. Tijdens deze pontificale viering vond de zaligverklaring plaats van de Nederlandse Pater Karel Houben uit Munstergeleen, alsmede van een Italiaanse ordensgenoot

en een Poolse Kapucijnerpater. Voor de Hapertse gildeleden waren speciale plaatsen gereserveerd aan de rechterzijde van het altaar.

Maandag 17 oktober nam het gilde deel aan de speciale audiëntie voor Nederlandse en Ierse pelgrims t.g.v. de zaligverklaring van Pater Karel Houben, welke in Dublin 30 jaar heeft gewerkt en aldaar overleed in 1893. Tijdens deze audiëntie werd Hoofdmans Johan van Olmon de gelegenheid geboden een zilveren schild aan te bieden aan de Paus, waarop het nieuwe gildevaandel staat afgebeeld. Maandagavond werd een H. Mis bijgewoond in de kloosterkerk SS. Giovanni e Paulo te Rome, de moederkerk van de orde van de Passionisten, waartoe ook Pater Karel Houben heeft behoord. Hoofdcelebrant was Z.H.E. Mgr. Connell, Aartsbisschop van Dublin. Na afloop werd aan Mgr. Connell en zijn medecelebranten een vendelhulde gebracht. Dinsdag 18 oktober werd in de voormiddag een bezoek gebracht aan

de Sint-Pietersbasiliek, waarbij het graf van de H. Petrus werd bezocht.

Dinsdagavond luisterde de Hapertse afvaardiging met gilde-eer de Eucharistieviering op in de Friezenkerk die werd gecelebreerd door Z.E. Kardinaal Simonis. Na de H. Mis hernieuwde de afvaardiging van het Sint-Jorisgilde Hapert de Eed van Trouw aan het Kerkelijk Gezag en werd vervolgens een vendelhulde gebracht.

De Hapertse gildeleden werden woensdagmorgen speciaal genodigd de H. Mis bij te wonen in de Capella Paolino in het Vaticaan. Deze Eucharistieviering werd opgedragen door Z.H. Paus Johannes Paulus II in de Nederlandse taal. Na afloop van de H. Mis begroette de H. Vader een ieder persoonlijk en schonk de aanwezigen vervolgens een rozenkrans. Een twintigtal minuten onderhield de H. Vader zich op humane wijze met de Hapertse gildeleden, waarbij hij bijzondere aandacht schonk aan het gildevaandel, dat over

Woensdag 19 oktober 1988.

Het Gilde Sint Joris Hapert tijdens de ontmoeting met Z.H. Paus Johannes Paulus II. Z.H.E. Mgr. Dr. M.P.M. Muskens geeft de Heilige Vader informatie over het Gildevaandel.

de vloer werd uitgespreid. Z.H. Paus Johannes Paulus II werd vervolgens genodigd over het vaandel te schrijden, aan welke uitnodiging de H. Vader op voorzichtige wijze gevolg gaf.

Woensdagmiddag werd door de Hapertse afvaardiging nog een bezoek gebracht aan het Pauselijk

Nederlands College, waarvan Mgr. M. Muskens rector is. In een zaal werd een vendeldemonstratie gegeven, waarbij Hoofdman Van Olmen de uitleg verzorgde.

Het Gilde Sint Joris Hapert is veel dank verschuldigd aan de Apostolische Nuntiatuur te Den Haag, aan Mgr. M. Muskens te Rome en aan Mgr. Cassidy, de voormalige Apostolisch pro-Nuntius in Nederland.

Hoofdman Johan van Olmen.

Hoofdman Wim van Hooff koninklijk onderscheiden

Wim van Hooff, hoofdman van gilde Sint Lucia uit Steensel en Raadsheer van Distrikt West van kring Kempenland, is op vrijdag 14 oktober onderscheiden met de Eremedaille in Goud verbonden aan de Orde van Oranje Nassau. Burgemeester Van Agt reikte hem de onderscheiding uit vanwege talrijke verdiensten voor de Steenselse gemeenschap. Zo is hij al 34 jaar voorzitter van de jagersvereniging, 30 jaar collectant in de kerk, van 1967 tot 1983 regerend deken en vanaf 1983 hoofdman van ons gilde. Wim was mede-oprichter en jarenlang voorzitter van drumfanfare "Kempengroen" uit Steensel.

Het gilde hoopt dat Wim nog vele jaren in goede gezondheid leiding mag geven aan ons gilde.

A. van de Ven

Nieuwe regerend deken Sint-Catharinagilde Woensel

In het voorjaar van 1988 had Frans van Kessel te kennen gegeven zijn regerend-dekenschap om gezondheidsredenen te willen neerleggen.

In de septembervergadering hebben de gildebroeders uit hun midden Henk Plugers gekozen om hem op te volgen.

Het lag in de bedoeling om de installatie te doen plaatsvinden op Catharinadag; wegens verhindering van de Eredeken-pastor kon dit pas op 11 december plaatsvinden. Voorafgaand aan de H. Mis werd de nieuwe Regerend Dekan de ambtsketen omgehangen met de woorden: "Laat het regeren in Uw nieuwe functie vooral een dienen zijn."

In het nieuwe gildehuis aan de Robbenstraat - waarvoor Frans van Kessel zo had geijverd - vond een receptie plaats voor zowel Frans van Kessel als zijn opvolger. Afgevaardigden van het kringbestuur, van de Eindhovense gilden en van het broedergilde uit Brussel waren hierbij aanwezig.

Sint-Martinusgilde Tongelre

Op vrijdag 11 november vierde het gilde zijn patroonsdag, die aanving met een gildemis, gecelebreerd door Erelid Pastor A. Haasen.

Gildebroeders Jan van Happen en Wim van Rooy waren op deze dag 40 jaar lid van het gilde; zij werden daarvoor dan ook gehuldigd. Kapitein A. Vereijken speldde hen de gildeonderscheiding op en bracht in zijn toespraak naar voren dat beiden, elk op hun eigen wijze, veel voor het gilde hebben gedaan als gildebroeders van het oude stempel.

Op zondag 13 november werd de viering, na de parochiële H. Mis, voortgezet in het gildehuis "De Bochten". Daar ontvingen de beide jubilarissen de zilveren onderscheiding van kring Kempenland, die hen door distriktsraadsheer Eef Reker werd opgespeld. De echtgenoten deelden, bedacht met een fraai boeket bloemen, in deze hulde.

Koning en wederom een Keizer bij Gilde Sint-Joris Heeze

Kermismaandag is kermis-gildedag. Dat gold in het najaar 1988 speciaal voor het Sint-Jorisgilde Heeze; het kon dit jaar een tweede keizer krijgen. Na in het driejaarlijks koningschieten zich in 1985 tot dubbelkoning te hebben geschoten zat de mogelijkheid er voor Jan van Lierop in, het keizerschap te behalen.

Links de nieuwe keizer en rechts de nieuwe koning.

Na een enerverende strijd was het inderdaad Jan, 47 jaar oud en reeds 23 jaar actief lid van het gilde, die de vogel naar beneden haalde en daarmee het keizerschap verwierf. Van Lierop mag echter deze titel nog niet voeren, zolang de huidige keizer nog leeft.

Door dit tweede keizerschap moest er opnieuw geschoten worden om het koningschap. Het was Wim Scheepers die zich met het 34ste schot tot koning schoot.

Nieuwe Koning Sint-Catharinagilde Nuenen-Boord

Op 25 november, Catharinadag, werd bij dit gilde het tweejaarlijkse koningschieten gehouden.

Na de gildemis in de Sint-Andrieskerk werd op het nieuwe gildeterrein 't Broek het vorige koningschap van Jan Stribos afgesloten met het door hem aanbieden van een fraai koningsschild waarmee het koningsvest ter plaatse werd verrijkt.

Gildemoeder mevrouw Spijkers-Heuvelmans gaf met het eerste schot de kamp om het nieuwe koningschap vrij, waarna de sportieve strijd een aanvang nam. Met het 39-ste schot wist Henry van Rooy de vogel omlaag te halen; stormachtige gelukwensen vielen hem ten deel.

Na het gebruikelijke overheidsberaad werd Henry waardig bevonden zich koning van het gilde te noemen en legde hij de gelofte van trouw af. Deze hoogtijdag werd afgesloten met een etentje in het gildehuis "De Zwaan", aangeboden door de gildemoeder ter viering van haar 80-ste verjaardag.

Koning Henry van Rooy (Foto: Sanders BM).

IN MEMORIAM

Sint-Catharinagilde Nuenen-Boord

Op 12 december overleed Mina Habraken-Keijzers, gildezuster van het Sint-Catharinagilde op 74-jarige leeftijd.

In 28 jaar verbondenheid met ons en vooral voor ons heeft moeke een onuitwisbare indruk bij ons achtergelaten.

De grote belangstelling bij haar uitvaart op het Sint-Clemenskerkhof te Nuenen was daarvan een afspiegeling.

Moge zij rusten in vrede en mogen haar echtgenoot Nol en familieleden kracht vinden in haar nagedachtenis.

Sint-Jorisgilde Hapert

Op 2 september overleed in Huize Kempenland te Bladel gildebroeder Gust Fleeckers in de gezegende leeftijd van 88 jaren.

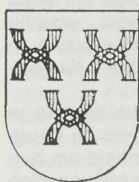
Bijna dertig jaar was Gust een onopvallend, maar wel toegewijd en trouw gildebroeder. Met gilde-eer werd hij door zijn mede-gildeleden te ruste gelegd op het Sint-Severinuskerkhof te Hapert op 6 september 1988.

Op 26 september ging ten gevolge van een tragisch ongeval van ons heen Jan Rijnen op 72-jarige leeftijd. Sedert een tiental jaren was Jan Rijnen als vriend van het Gilde Sint-Joris opgenomen. Jan was een zeer verdienstelijk persoon voor het Gilde. Als teken van onze waardering en dank voor zijn bewezen diensten aan het gilde hebben wij gildevriend Jan Rijnen te Wintelre ten grave gedragen met gilde-eer op 29 september 1988.

O.L. Vrouwegilde Zeelst

Op 3 januari overleed op 85-jarige leeftijd onze trouwe gildebroeder Piet Boogers. Hij was sinds 1933 lid van het gilde. Lange tijd heeft hij het gilde nog gediend als ouderling. Het gilde betekende veel voor hem. Op Driekoningendag hebben de gildebroeders Piet onder grote belangstelling en met gilde-eer begraven. Dat hij ruste in vrede.

Overheid,
O.L. Vrouwe gilde Zeelst

''De schat is veilig''

Zo luidde de kop in het Helmonds Dagblad, dinsdag 22 november, van een artikel over de opening van de permanente tentoonstelling in het Helmondse Kasteel-Raadhuis onder de titel ''Wapengekletter in Helmond''.

's Maandags, de 21e november, vierden de broeders van het Helmondse Sint Catharinagilde hun Patroonheilige. Zoals al vele jaren het gebruik is op de maandag op of vóór 25 november!

Gilde St. Jan Baptista Leende-Strijp

Op 27 november overleed op 83-jarige leeftijd gildebroeder, eredeken Nol van Dijk. Hij was ruim 53 jaar lid van ons gilde. Nol van Dijk was 3 jaar gewone gildebroeder, daarna werd hij overman, secretaris. Een jaar later werd hij regerend deken, en dat is hij 32 jaar lang gebleven.

In 1975 werd hij voor het eerst koning.

Hij is 25 jaar bestuurslid van kring Kempenland geweest en ook daar erelid van.

Wij verliezen in hem een van de voortrekkers van het gilde. Op 1 december is hij onder grote belangstelling met gilde-eer begraven.

Jan Bax, secr.

Sint-Luciagilde Steensel

Op 26 november overleed op 79-jarige leeftijd onze trouwe gildezuster Maria Smits-Coppelmans. Ondanks het feit dat haar gezondheid haar de laatste jaren in de steek liet probeerde ze toch bij de gilde-activiteiten aanwezig te zijn.

Op 29 november is Maria onder grote belangstelling en met gilde-eer begraven.

Mogen zij allen rusten in vrede.

Nieuws uit Peelland

Na de Heilige Mis in de Sint-Lambertuskerk, gecelebreerd door pastor v.d. Klaauw, die met trots een gilde-interessant genoemd mag worden getuige zijn goede voorbereiding op de Mis, zoals bleek uit zowel de inleidende woorden alsook zijn preek, en na het brengen van de Eed van Trouw aan het Kerkelijk Gezag, togen de broeders in optocht en met slaande trom naar hun dagadres, zaal d'Herbergh aan de Molenstraat.

Hier waren de gildezusters uitgenodigd om samen met de broeders van een kop koffie en een gebakje te genieten. Aansluitend moesten zij

echter huiswaarts keren omdat de rest van het dagprogramma voor de broeders alleen bestemd zou zijn. Wederom zoals dit door de jaren heen traditie geworden is.

De mannen wisten, rond 12 uur, zich tegoed te doen aan hun gilde-ontbijt, waarbij een stevige, goed gebakken cotelet werd verorberd. Aansluitend volgde een stemmige feestvergadering, tijdens welke door oud-Koning Bart v.d. Elsen een fraai zilveren schild, in de vorm van een gildetrom, aan het koningsvest werd toegevoegd, ditmaal gedragen door Koning Eef Luyben; deze wist sinds 5 juni '88 zich van deze titel verzekerd, toen hij bij het 107e schot de vogel naar beneden haalde.

Vermeldenswaard hierbij is zeker de blijdschap van koning Eef Luyben, die na 8 jaar verwoede pogingen te hebben ondernomen nu dan zijn streven bekroond zag met wederom een Konings-titel, welke hij dan ook uitbundig wist te vieren met een koele champagnedronk. Glazen, flessen champagne en koelbox had hij hiervoor in de kofferruimte van zijn auto meegebracht!

Terug naar de feestvergadering op Catharinadag: na het aanbieden van het nieuwe koningschild presenteerde secretaris Harry de Rooij zijn jaarverslag, met zorg samengesteld, waarvoor hij dan ook een warm applausje in ontvangst mocht nemen.

Voor Oude-Deken Kees Paaps was het zijn eerste Catharinaviering in deze functie en bij gelegenheid hiervan haalde hij in zijn openingswoord aan dat hij zijn medebestuurleden veel dank verschuldigd was voor de fijne en zorgvuldige hulp welke zij hem hadden geboden, waarbij hij in het bijzonder Jonge-Deken Martien van Santvoord noemde en roemde.

Laatstgenoemde, die jarenlang als Oude-Deken het voortouw heeft getrokken van Sint Cathrien, wist tijdens de feestvergadering op de juiste wijze de gilde-attributen te verpachten, waardoor de viering van Catharinadag 1989 weer (financiële) zeker werd gesteld.

Haast was er nu enigszins geboden, daar de broeders tijdig bij het Kasteel-Raadhuis dienden te zijn. Alhier werd allereerst aan het Wereldlijk Gezag, in

de persoon van wethouder van Cultuur, de heer drs. A. Meijer, de Eed van Trouw gebracht en vervolgens mocht dhr. Meijer van de vendeliërs en tambours een vendelgroet in ontvangst nemen.

Hierna werden allen uitgenodigd om, in het gezelschap van de directie van het gemeentemuseum, wethouder Meijer en ook eredeken Mr. J. Geukers, oud-burgemeester van Helmond, mee naar de kerken van het kasteel af te dalen, alwaar in een speciale ruimte de permanente tentoonstelling "Wapengekleetter in Helmond" de laatste maanden was voorbereid.

Door Jonge-Deken Martien van Santvoord werd op toepasselijke wijze een uitvoerig betoog over het gildewezen en in het bijzonder het Sint-Catharinagilde gehouden, alvorens door Koning Eef Luyben de Koningsvogel aan wethouder Meijer werd overhandigd, die op zijn beurt dit zilveren, meest waardevolle en ook oudste attribuut van het gilde in een van de vitrines plaatste, met welke handeling de tentoonstelling voor geopend werd verklaard.

Aan de vele aanwezigen werd door M. v. Santvoord vervolgens nog de nodige tekst en uitleg omtrent het tentoongestelde verstrekt, waarna allen werden genood op een feestelijke borrel, in de eerste-klas trouwzaal van het Kasteel-Raadhuis.

Na zodoende een drukke ochtend en middag te hebben afgesloten kregen de broeders bij terugkomst in zaal d'Herbergh de gelegenheid om hun dames op te halen en 's avonds kon het voltallige gezelschap van een voortreffelijk bereid en geserveerd diner genieten.

Door de feestcommissie, die een aantal zaken voor deze dag en avond nauwgezet had voorbereid, werden later op de avond nog enkele verrassingen tevoorschijn "getoverd". Allereerst voor de jarige gildebroeder Henk van Hassel en diens vrouw Corrie, vanwege het feit dat Henk dit jaar bovendien 35 jaar gildebroeder van St. Cathrien is. Later werd broeder Eef Luyben op ludieke wijze eraan herinnerd dat hij vandaag ook feest had kunnen vieren, ware het niet dat hij tussentijds enkele jaren zijn lidmaatschap had opgezegd en zodoende er vandaag helaas geen zilveren gilde-

Sint Antonius Abt en Sint-Antoniusgilden.

In Vorstenbosch is minstens vanaf 1639 een Sint-Antoniusgilde bekend. Dit is op zichzelf niet zo opvallend, als men bedenkt, dat in Noord-Brabant gedurende de 14de tot de 18de eeuw minstens vijftig Sint-Antoniuskapellen en meer dan dertig Sint-Antoniusgilden bestonden. Wie was toch die heilige, voor wie zoveel kapellen werden gebouwd?

St. Antonius Abt was vele eeuwen een van de meest populaire volksheligen. Reeds tijdens zijn lang leven, zoals dat beschreven is door zijn tijdgenoot de kerkleraar de H. Athanasius, was hij in de wijde omgeving bekend als een zeer uitzonderlijk man. Geboren rond 251 in Egypte, schonk hij op 19-jarige leeftijd zijn rijk bezit aan de armen en trok de woestijn in om daar als kluizenaar en soms als abt van een klooster te leven. Hij stierf, 105 jaren oud, op 17 januari 356.

Zijn streng boetvaardig leven werd het model voor een nieuwe vorm van heiligheid. Toen in de vierde eeuw de kerkvervolgingen een einde namen en er minder nieuwe heilige martelaren voorkwamen, werd het streng ascetisch leven van een monnik het nieuwe ideaal van heiligheid. Alle kluizenaars en later ook de eerste monniken hebben zich tot in de twaalfde eeuw gespiegeld aan het voorbeeld van de H. Antonius. Ook de H. Antonius van Padua, die in Lissabon werd geboren en Fernando heette, heeft na zijn kennismaking met de H. Franciscus van Assisi de kloosternaam Antonius aangenomen.

Een nieuwe onverwachte ontwikkeling in de verering van de H. Antonius Abt kwam in de elfde eeuw. Relieken van de heilige waren in 1050 overgebracht naar St. Didier-de-la-Motte in Dauphiné (Fr.).

Toen de zoon van de Franse edelman Gaston door deze relieken van een gevaarlijke ziekte was genezen, stichtte de ridder daar in 1095 een broederschap van ziekenverzorgers. Deze broederschap werd in 1297 officieel erkend als de Orde van de Antonianen of Antonieten; in de bloeitijd had deze Orde meer dan 350 hospitalen. Zij zorgden ook voor de verzorging van de slachtoffers van een nieuwe ziekte, die in die eeuwen honderdduizenden slachtoffers maakte, het "Sint-Antoniusvuur". Deze nieuwe ziekte, die op zich niet besmettelijk is maar op eenmaal besmette akkers telkens weer kan opduiken, ontstond door het eten van roggebrood, het voornaamste voedsel van de arme bevolking; het roggemeel kan besmet zijn door enige aren van het "moederkoren". De gevolgen waren zeer pijnlijk; de gehele huid begint te jeuken als een soort kriebelziekte, de handen en voeten gaan uitdrogen en verdorren onder afschuwelijke pijnen alsof ze door vuur zijn aangetast en sterven dan af. Deze ziekte, officieel "ergotismus" genoemd, kwam vooral in Frankrijk toen vaak voor en kreeg de volksnaam "Antoniusvuur".

De Antonianen hadden ook in Nederland verscheidene broederschappen met ziekenhuizen, o.a. te Maastricht (1236) en 's-Hertogenbosch (1361). In deze laatste stad herinnert de gevel van de Sint-Antoniuskapel, in de Hinthamerstraat en verbonden met het moderne Anthoniegaarde, aan deze oude broederschap.

Als kenteken droegen de Antonianen een mantel met een blauwe T.

Deze letter (= de griekse letter Tau) komt op allerlei zegels, kerken, huizen en hospitalen van de Orde voor en ook vaak bij afbeeldingen van de H. Antonius zelf.

Men heeft voor deze T verschillende verklaringen voorgesteld, maar waarschijnlijk is het een afbeelding van een monnikskruk of pelgrimsstaf. Ook op de schilderijen, die Jeroen Bosch (1450-1516) maakte over de zware beproevingen, die de heilige had te doorstaan, komt telkens op de mantel van de H. Antonius dit T-kruis voor.

De beproevingen, door Jeroen Bosch afgebeeld in allerlei monsterachtige wezens, beantwoordden aan de fantasie van de Antoniusvereerders. In de veertiende tot zeventiende eeuw werden de mensen zovaak getroffen door oorlogen en niet te vergeten epidemieën van de pest of andere besmettelijke ziekten, dat zij gaarne toevlucht zochten bij de heilige, die in zijn leven nog grotere gevaren had doorstaan en overwonnen.

Vanwege zijn machtige invloed tegen allerlei ziekten bij mens en vee werd de H. Antonius ook opgenomen in de rij van de Zeven Pest-heiligen, naast heiligen als Sint Sebastiaan en Sint Rochus, die zelf aan pest hadden geleden.

De pest was een ramp voor miljoenen mensen; tussen 1315 en 1670 werd ook 's-Hertogenbosch en de omgeving verschillende jaren door de pest getroffen.

Samen met de H. Cornelius, patroon tegen zenuwziekten, en de H. Hubertus, patroon tegen honds-dolheid, behoorde de H. Antonius tot de Vier Maarschalken aan het hemelse hof. Deze verering was vooral bekend in de Keulse kerkprovincie, waartoe ook bijna geheel Nederland behoorde. De naam was ook in Noord-Brabant bekend; te Sint-Michielsgestel heette het gilde in 1614 de "schutterij van den H. Marschalck St. Anthonis ende van der H. Maget Sinte Barbara".

Bij deze Maarschalken behoort ook het varken, dat bijna als vast attribuut van de H. Antonius wordt afgebeeld. Hierbij moet men bedenken, dat geld-economie in de middeleeuwen zeker op het platteland en deels ook in de steden nog geen grote rol speelde. Men kocht en ruilde met wat men bezat, vee en levensmiddelen. Tot de inkomsten van de broederschappen, die ziekenhuizen te verzorgen hadden, zoals die van de H. Antonius, behoorden varkens, die als gift voor de heilige werden geschonken. Deze varkens mochten dan op bepaalde uren van de dag vrij overal rondlopen en hun voedsel zo bij elkaar scharrelen.

Vetgeworden werden ze verkocht en de inkomsten waren voor de broederschap. Wanneer de varkens behoorden bij een broederschap van een bepaalde heilige, sprak men zelfs van "heilige varkens". Zo werd te 's-Hertogenbosch in 1445 voorgeschreven, dat men geen "heilige varkens" op straat mocht laten lopen dan vier voor ieder van de vier "maerscalcken". Wel moesten de varkens in deze stad "getekent wesen van heuren maerscalck" en dat teken was vaak een bel rond de hals. Omdat de dieren niet te veel schade zouden toebrengen werden zij b.v. te Oisterwijk toevertrouwd aan een daarvoor aangestelde "bode van St. Anthonis". Als eenmaal de geldeconomie opkomt, verdwijnen uiteraard ook de varkens uit de straten.

Te Nuenen stond bij Opwetten een Sint-Antoniuskapel en er was ook een Sint-Antoniusgilde. Rond 1615 en 1635 werden er nog Antoniusvarkens publiek verkocht door de kerkmeesters.

Als attriboot is het varken bij de H. Antonius blijven voortbestaan.

De Sint-Antoniusbroederschap te Grave, die nooit een schuttersgilde is geworden, werd in 1458 opgericht en bestond nog in 1899. In de kerk stond een altaar, gewijd aan de "Heilige Vier Maarschalcken" en ieder jaar hield men een plechtige omgang met het beeld en de reliekkast van de H. Antonius. In een schepenbrief van 1458 wordt vermeld: "als die kast en heilighdom des goeden Sente Anthoenis jarliex te Graeff coemt, dan sullen die brueders te samen vergaderen in 't Gasthuis en dragen die kast mitten heilighdom in der kerke. En des anderen daghs 'smerghens sal ellic brueder comen te samen offeren mit eenre Wassekerssen in syn hant".

Bijna alle broedersschappen hadden een eigen altaar in de parochiekerk, maar vaak ook een eigen kapel, die door hen werd verzorgd. Soms werden hiervoor bepaalde kapelmeesters aangewezen.

Dat de heersende pest vaak aanleiding was tot de bouw van een Sint-Antoniuskapel is bekend uit Aarle-Rixtel, waar een "Cappelleken wert ghebout ten tyden van de generale sterfte anno 1636 ter eeren van St. Anthonis Sebastian ende Rochus" (drie Pestheiligen!).

Het oud heiligenhuisje te Deursen bij Ravenstein, toegewijd aan de H. Antonius en H. Rochus, wordt ook bij een pestziekte in 1636 vermeld, evenals de Sint-Antoniuskapel op de Mortel bij Gemert. Op een schild uit 1618 van het schuttersgilde in Haaren staat "Brossie van de Broederschap S. Antonis en S. Sebastiaen tot Haren": in hun reglement staat een artikel over begraven, indien mensen sterven van de pest. Dat in Noord-Brabant reeds vroeg Sint-Antoniuskapellen zijn opgericht, blijkt te St. Anthonis, waar de kapel reeds in 1312 wordt genoemd, maar waar eerst in 1576 een Sint-Antoniusgilde werd opgericht.

Zijn de huidige Sint-Antoniusgilden oorspronkelijk godsdienstige broedersschappen geweest?

De vraag is voorlopig niet te beantwoorden. Schuttersgilden bewijzen hun geschiedenis in hun bewaarde reglementen of in een oude reeks gedateerde koningsschilden.

Van oude broedersschappen zijn geen geschriften bewaard gebleven. Het is uit enkele bewaarde gegevens bekend, dat in de 16de en 17de eeuw broedersschappen zijn omgevormd tot schuttersgilden. Of dat ook op Vorstenbosch het geval is geweest, is wel waarschijnlijk, maar is moeilijk te bewijzen.

Teerdag

Deze wordt gehouden op of rond de feestdag van St. Antonius Abt op 17 januari. De dag begint met een H. Mis, opgedragen door de gildeheer voor de levende en overleden leden van het gilde. De offergaven worden ingezameld op de gildetrom. Na de H. Mis wordt het gildelied gezongen waarna een vendelhulde wordt gebracht aan de kerkelijke en wereldlijke autoriteiten.

Op deze dag worden ook de nieuw toegelaten gildebroeders ingevendeld, heeft de huldiging plaats van jubilarissen, die een zilveren draagspeld

ontvangen en wordt de contributie betaald. De dag wordt besloten met een feestavond in het gildehuis. Het gilde bestaat momenteel uit 49 leden, waarvan 11 vendeliërs en 8 tamboers. Gildeheer is pastoor R. Dekkers. Beschermheer is dokter P. Esser te Veghel.

Het gilde telt verder 3 ere-leden: J.P.M. van Oosterhout (oud-burgemeester van Nistelrode), Adrianus van der Heijden en Petrus Smits (de enige nog in leven zijnde heroprichters van 1951). De Caert is herschreven, aangepast en vastgesteld op 22 november 1982.

Nieuwe leden worden toegelaten bij besluit van de overheid na een proeftijd van één jaar.

Gildezilver

Tijdens de non-activiteitsperiode is het gildezilver bewaard gebleven bij Lambertus Verhoeven, rijenmaker van beroep, zodat bij de heroprichting in 1951 over het overgrote deel van het gildezilver kon worden beschikt. Het gilde bezit naast de oude zilveren haan uit de 14-15e eeuw en de oude Hoofdmanstaf d.d. 1-10-1863 en 39 koningsschilden, waarvan het oudste dateert uit 1639.

Een mooi koningsschild uit 1780 bevindt zich in het Provinciaal Noord-Brabants Museum te 's-Hertogenbosch. Persoonlijk gewonnen zilver berust bij de bezitters, maar er geldt een gentlemen-agreement, dat bij de uittreding dit zilver aan het zilverbestand van het gilde wordt toegevoegd. Dankzij de royale feestgave van de Rabobank bij gelegenheid van de viering van het 340-jarig bestaan 1978 kon het oude gildezilver prachtig gerestaureerd worden.

Het oudste koningsschild.

Op zondag 4 juni is er een eucharistieviering in de Lambertuskerk, waarop in gildehuis De Schaapskooi het gemeentebestuur de traditionele erewijn aanbiedt.

Vanaf kwart voor één die dag trekt er een kleurrijke optocht vanaf het sportpark door de straten van Vorstenbosch. De optocht wordt afgesloten met een vendelgroet en het afleggen van een hernieuwde eed van trouw aan kerkelijk en wereldlijk gezag. Om half drie beginnen op het sportpark de wedstrijden koningschieten, trommen, vendelen, standaardrijden en jeu de boules. Tijdens de wedstrijden is er in de feesttent een tentoonstelling van gildezilver.

Herdenkingsboek

Ter gelegenheid van het jubileum wordt er een speciaal herdenkingsboek samengesteld. Dat bestaat uit twee delen. Het eerste deel gaat over de historie van gilde St. Antonius Abt, het tweede handelt over het gouden jubileum van de Vorstenbossche basisschool "Op Weg", dat eveneens in de maand juni gevierd wordt. Beide boekdelen zijn rijkelijk van illustraties voorzien. De twee delen zijn voor één prijs te koop en door het invullen van bijgaande bon kunt u voor het geringe bedrag van f 12,50 in het bezit komen van twee fraaie boekwerkjes propvol 'eigen' Vorstenbossche historie. Knip de bon uit en stuur hem naar:

'Gilde St. Antonius Abt'
Eggerlaan 16
5476 KL. VORSTENBOSCH

U krijgt de boeken vervolgens zo spoedig mogelijk toegestuurd. Wegens verzendkosten wordt f 2,50 extra in rekening gebracht.

Overheid

Deze wordt gevormd door de hoofdman, een dekenschrijver, een deken-rentmeester, een oude gildedeken en 3 gildedekens. De sjerpen van deze overheden zijn getooid met respectievelijke 3-2-2-2- en 1 ster.

De overheid wordt bijgestaan door een archivaris: Jo van den Berg. De geldmiddelen worden verkregen uit contributies, subsidie van de gemeente en uit een jaarlijkse donateursaktie onder de inwoners van de parochie Vorstenbosch.

Uniformering

Nadat reeds enige jaren de vendeliërs en tamboers geuniformeerd waren, volgden in 1980 de overige gildebroeders.

Vendeliërs en tamboers: groene baret, witte blouse, rode overgooier, groene broek, witte kousen. De vendels zijn in de kleuren rood en groen met in het midden het T-symbool.

De overige gildebroeders dragen een grijze pantalon, zwart colbert, wit overhemd met groene das, groene deukhoed met groene veer en een groene goudgebiesde sjerp met eveneens het T-symbool (= krukkekruis van St. Antonius Abt - St. Teunis).

Gildevaandel

Het oude gildevaandel uit ± 1800 heeft de 60-jarige non-activiteitsperiode niet geheel overleefd. Bij de heroprichting werd een nieuw vaandel gemaakt, waarvan het middelpunt gevormd werd door het medaillon van het oude vaandel. Dit vaandel is in 1979, nadat in 1976 door mevrouw Waters uit Geldrop een nieuw vaandel was ontworpen, in bruikleen afgestaan aan het Provinciaal Noord-Brabants Museum te 's-Hertogenbosch.

Gildekoning

Het gilde is een gewerengilde. Om de 2 jaar wordt op kermismaandag (= maandag na de laatste zondag in mei) gildekoning geschoten. Er wordt geschoten op de houten vogel. Hij, die zich 3x

achtereen gildekoning heeft geschoten, krijgt de titel van keizer. Gedurende het bestaan van het gilde heeft slechts één gildebroeder deze titel kunnen opeisen, en wel de huidige nog in leven zijnde keizer: Antoon van der Heijden. Vermeldenswaard is in dit verband nog dat onze keizer ook keizer is van de Hoge Schuts.

De gildekoning is verplicht een koningsschild te schenken. Het gilde geeft een bijdrage van 50% in de kosten. Hij moet ook tenminste één rondje bier weggeven. De volgorde van schieten geschiedt door middel van loting. Vroeger werd de gildekoning bekroond met de koningskroon. Met het verloren gaan van deze kroon is ook de traditie verdwenen. Op de foto's uit 1927 en 1934 is hij nog te zien. Hij werd over 'den hoge zijde' geplaatst.

Gilde St. Antonius Abt Vorstenbosch 350 jaar

Het gilde St. Antonius Abt in Vorstenbosch viert dit jaar het 350-jarig bestaan. In de maand juni van dit jaar wordt het feest rond het jubileum gevierd. De voorbereidingen zijn al een half jaar in volle gang. In juni komen alle 40 gildes van de Kring Maasland naar Vorstenbosch voor een grote gildedag.

Op zaterdag 3 en zondag 4 juni staat dit Nistelrodesse kerkdorp op z'n kop om eensgezind de historische mijlpaal luister bij te zetten. Er wordt een grote feesttent neergezet op sportpark De Bergacker, waar op 3 juni tussen zeven en negen uur een grootscheepse receptie gehouden wordt. Aanluitend is er in de tent een feestavond voor iedereen met optredens van het Vorstenbossche gelegenheidsensemble "D'n Broelie" en blaaskapel "De Kornuiten" uit Heeswijk-Dinther. Verder treden de zanger Martin de Barbanson en troebadoer Sjef Verhoeven tijdens de avond op.

Bij deze bestel ik voor de prijs van f 12,50 de twee boekdelen over de geschiedenis van het Vorstenbossche gilde St. Antonius Abt en basisschool 'Op Weg'.

Ik machtig het gilde St. Antonius Abt om eenmalig een bedrag van f 15,— af te schrijven van mijn bankrekeningnummer _____

Naam: _____

Adres: _____

Postcode: _____

Woonplaats: _____

Handtekening: _____

broeder in ons midden was. Met een speciaal, vorig jaar geschreven, slotlied beëindigde rond het middernachtelijk uur de feestcommissie een verdraaid fijne Catharinviering, welke hopelijk in 1989 wederom tot een ieders tevredenheid gevierd zal gaan worden.

Brand bij de standaardruiter van het Antoniusgilde te Beek en Donk

Op 17 november vorig jaar brandde de boerderij van gildebroeder/standaardruiter Jan Gevers in Beek en Donk grotendeels uit.

Dit was een trieste gebeurtenis. Er was veel schade en men ondervond veel ongemak. Het gezin met twee kinderen moest voorlopig onderdak zoeken in een caravan.

Gelukkig waren de weersomstandigheden van dien aard, dat snel met de opruiming en herstelwerkzaamheden kon worden begonnen.

Ook de gildebroeders van het Antoniusgilde staken hun handen uit de mouwen en hielpen spontaan bij het opruimen en het afvoeren van het puin en de wederopbouw van het pand.

Hier kwam tot uitdrukking wat in een oud reglement staat, dat de gildebroeders "elkaar zouden helpen bij brand e.a. rampen".

De familie Gevers stelde deze hulp zeer op prijs. Dit is een bewijs van echte broederschap en zo hoort het ook.

Q. van Roessel
Deken-Schrijver

Antoniusgilde Beek en Donk huldigde twee gouden jubilarissen

Woensdag 18 januari vierde het gilde van St. Antonius, de gruun schut, zijn patroonsdag/teerdag. Er waren de gebruikelijke programmapunten: Gildemis, vendelgroeten voor de geestelijke en wereldlijke overheid, koffietafel. 's Middags was er een excursie naar de Brabant Pers te Best waar o.a. het Helmonds Dagblad wordt gedrukt. Dit was bijzonder interessant. De dag werd besloten met een feestmaaltijd en een feestavond.

Hoogtepunt hiervan was de huldiging van twee gouden jubilarissen. Harrie van den Bergh en Lambert van den Eijnde waren beiden 50 jaar lid van ons gilde. De families van beide jubilarissen zorgden 's avonds voor een verrassing door hun aanwezigheid, daar de gouden gildebroeders van deze huldiging niet op de hoogte waren. Ook de voorzitter van kring Peelland, de heer Ferd van Thiel, en enkele afgevaardigden van het kringbestuur waren aanwezig. In zijn toespraak stelde de kringvoorzitter beide jubilarissen ten voorbeeld. Mede door hun inzet gedurende 50 jaar floreert het gildewezen thans en kan er worden voortgebouwd op wat zij, gedurende die tijd, in stand hebben gehouden. Hij spelde het Kringonderscheidingsteken op en reikte een oorkonde uit.

Daarna kreeg de hoofdman/voorzitter van het gilde, jhr. Jan de Jong van Beek en Donk, het woord. Ook hij prees beide gildebroeders voor hun liefde voor het gilde. Harrie v.d. Bergh als vendelier en Lambert v.d. Eijnde als tamboer, beiden hebben een prachtige staat van dienst. Een speciaal voor deze gelegenheid ontworpen herinneringsschild werd hen uitgereikt. De echtgenoten werden in de bloemetjes gezet.

Namens de kinderen v.d. Bergh en v.d. Eijnde dankte Bart v.d. Eijnde voor het eerbetoon. Hij bood het gilde, namens beide families, een prachtig zilveren schild aan.

Hierna kreeg Jos Huijbers, zoon van overleden gildebroeder Albert Huijbers, het woord. Ook hij bood ons gilde een fraai herdenkingsschild aan, namens de familie Huijbers.

Na de huldigingen werd het gildelied gezongen en kon men de jubilarissen en hun echtgenoten feliciteren.

Ook de kastelein en zijn vrouw boden bloemen aan.

De voorzitter dankte verder nog het ere-lid mej. Dinie v.d. Boom die voor tien nieuwe vendel-vlaggen had gezorgd welke 's morgens tijdens de gildemis waren gewijd.

In de loop van de avond werd nog een loterij gehouden met diverse prijzen.

Al met al een zeer geslaagde dag.

Q. van Roessel Deken-Schrijver

Onze Lieve Vrouwe Gilde Aarle-Rixtel

Nieuwe Hoofdman

Tijdens de jaarvergadering, gehouden in ons Gildehuis op 23 januari, werd Bertus van Rixtel benoemd tot Hoofdman van ons Gilde. Hij volgt de op het onlangs gehouden Vrij-Gildefeest afgetreden Hoofdman en thans Erehoofdman Jan van Dooren op.

In het Gildewezen is hij bepaald geen onbekende en heeft hij zijn sporen al meer dan verdiend.

Zo is hij al vanaf 1955 Gildebroeder van ons Gilde, waarvan hij 13 jaar een fervent vendelier was en vele prijzen in de wacht sleepte. Daarnaast was hij 3 jaar tamboer, vanaf 1970 een niet onverdienstelijk schutter, vanaf 1974 commandant en sinds

Overdracht Hoofdmanschap

Links: Jan v. Dooren. Rechts: Bertus van Rixtel.

1975 bestuurslid, terwijl hij vanaf 1981 het vice-hoofdmanschap bekleedde. Daarbij was hij tweemaal, in 1958 en 1963, Koning van ons Gilde en in 1966 Kringkoning. Ook was hij het afgelopen jaar Voorzitter van het organisatiecomité van het Vrij Gildefeest.

U ziet: een niet onverdienstelijke loopbaan binnen ons Gilde. Onze Gildebroeders hebben dan ook het volste vertrouwen in hem, en zullen hem waar nodig steunen, om ons Gilde op waardige wijze te blijven presenteren.

Wij allen wensen hem veel succes toe!

H. Sterken
Deken-Schrijver

Sint-Hubertusgilde Liessel vierde Patroonsdag

Op zaterdag 29 oktober vierde het gilde zijn patroonsdag of te wel de traditionele TEERDAG.

's Middags om 14.00 uur vertrok men vanaf het Gildehuis in optocht naar de Hubertus-kapel aan de Molenweg, waar pastoor Pigmans het Hubertusbrood wijdde. Na de wijding van het brood deelden de koningsknechten het brood uit aan de aanwezige mensen.

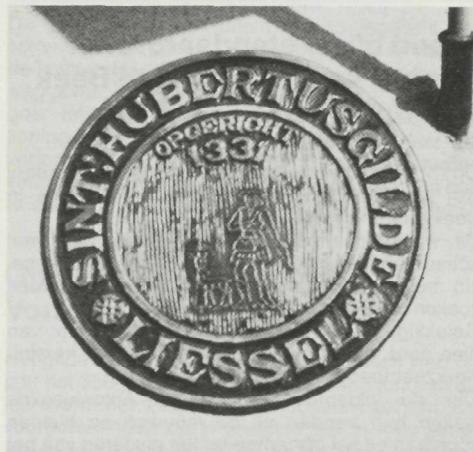
Na dit gebeuren trok men terug naar het Gildehuis. Voordat de Gildebroeders naar binnen gingen werd eerst een prachtig bronzen schild onthuld door hoofdman Theo Goevaerts. Dit nieuwe bronzen schild, voorstellende het wapen van het Gilde, vervangt het houten schild aan de voorgevel van het Gildehuis. Het schild werd door hoofdman Theo Goevaerts aan het Gilde aangeboden.

Het is de bedoeling, dat als het gilde uittrekt de groen-witte vlag uithangt naast het schild, zodat iedereen kan zien dat het gilde weer actief bezig

is. Na deze onthulling ging men naar binnen waar de koffie op ons wachtte.

's Avonds om 20.00 uur begon in zaal de Sportvriend de Teeravond voor de leden en genodigden. Een prachtige dag om op terug te zien.

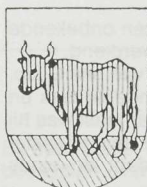
Op 27 november sloot het gilde weer een heel druk en actief 1988 af, met het inhalen van St. Nicolaas.

Het bronzen schild dat door hoofdman Theo Goevaerts werd aangeboden.

Het mooie weer, de vrolijke kinderen en de vele mensen langs de weg maakten er een mooie optocht van. Na de intocht van de Sint vertrokken we naar Deurne, waar in het verenigingsgebouw van de WIK de middag verder werd doorgebracht met de daar aanwezige kinderen. Na enkele uurtjes ging iedereen tevreden naar huis, en zat er voor het Sint-Hubertusgilde weer een heel druk jaar op.

L. Welten, secretaris

Nieuws uit Maasland

De standaard in het gilden.

(vervolg van 1988 blz. 56)

SLOTOPMERKINGEN.

De meest voorkomende afbeelding op een standaard is een verkleinde uitvoering van de patroonheilige zoals die op de Gildevaan staat.

Soms staat er het wapen op van de schenker, of van de gemeente waar het gilde gevestigd is. Belangrijke jaartallen uit de geschiedenis zijn ook geliefd. Soms staat er een gilde-attribuut afgebeeld, een boog, een pijl, een geweer, een schutsboom enz.

Bij een standaard geldt hetzelfde als bij een Gildevaan, namelijk, dat eenvoud troef is. Het is onnodig te zeggen dat de gildekleuren voorrang hebben boven elke andere kleurencombinatie.

Als een gilde de standaard "voert" dan is zijn enige en juiste plaats helemaal vooraan, te allen tijde.

In de kerk hoort de standaard geplaatst te worden in een standhouder, links van het altaar. Een standaard staat altijd rechtop, nooit schuin tegen een muur!

Op een terrein is zijn plaats rechts naast het podium.

Soms ziet men gilden die een standaardrijder hebben uitgedost in een harnas. Het beeld dat zo'n figuur bij het publiek oproept, moge echt middeleeuws aandoen, het feit dat er maar heel weinig gilden zijn met een geharnaste standaardrijder wijst er op, dat er nogal bezwaren aan kleven.

Er zijn drie verschillende manieren waarop een standaardrijder de weg kan banen. De eenvoud-

digste manier is het paard midden over de weg te laten lopen of, om het technisch uit te drukken: de hartlijn van het paard valt samen met de hartlijn van de weg. Deze manier wordt heel weinig gebruikt. De tweede manier maakt veel meer indruk op het publiek. Het paard wordt zigzag over de weg gestuurd; technisch gesproken zegt men: de hartlijn van het paard maakt steeds hoeken van 45° met de hartlijn van de weg. De laatste manier zullen velen nog nooit gezien hebben. Hierbij loopt het paard beurtelings rechts en links van het midden van de weg of, zoals paardendresseurs zeggen: de hartlijn van het paard loopt om beurten parallel met de hartlijn van de weg.

Een gildestandaard mag nooit een groot brengen, mag nooit een groet ontvangen, mag nooit neigen en behoort altijd vertikaal te zijn opgesteld.

Tot slot nog iets over de bevestiging van de standaard aan de stok. Dit kan geschieden via een stevige zoom, waar de stok doorheen geschoven wordt of met een stel manchetten of banden waar de stok doorgeschoven wordt. Een standaard mag nimmer aan de stok bevestigd worden met een koord, zoals dat bij nationale vlaggen het geval is.

J. van de Meijden
gildebroeder St. Barbara uit Dinther
en uit Veghel.

Kort verslag algemene vergadering Kring Maasland gehouden op vrijdag 4-11-1988 in Café Modern te Vught

Hoofdman Eijkemans opende de vergadering met gebed en heette allen welkom. Hij deelde mede dat Jan Toorians ernstig ziek in het Maria-ziekenhuis te Tilburg lag. Door allen werd een brief ondertekend die wij aan Jan zullen geven en waarin wij hem beterschap wensen.

Hierna werden de overleden gildebroeders herdacht.

Ingekomen stukken en mededelingen. Vanaf 4-11-1988 is het secretariaat op verzoek van Jan Toorians veranderd. Op zondag 27-5-1990 wordt de Gildedag van Kring Maasland gehouden bij het Sint-Jorisgilde te Berlicum. De notulen en het financieel verslag werden zonder op- of aanmerkingen goed gekeurd.

Door Ad Heesakkers werd keurig verslag gedaan van de Kringgildedag te Heeswijk. Ook alle commissies waren vol lof over deze Kringdag ondanks het slechte weer.

Er werd een vaste commissie Jeu de Boules benoemd.

Hoofdman Jan van Grunsven van het Gilde St. Antonius Abt te Vorstenbosch gaf een toelichting op de Gildedag van Kring Maasland op 4-6-1989.

Verkiezing leden Overheid: Jan van Breugel, Jos

Klerks en Chris Hogedoorn werden bij acclamatie herkozen.

Voorgesteld en aangenomen werd om de standaardrijders met eigen standaard wedstrijd te laten rijden.

De vergoeding van de juryleden ging met f 5,- en f 0,05 per km omhoog behoudens goedkeuring van de Federatie.

Rondvraag: Vanuit de vergadering vroeg men waar het geld bleef dat de Federatie ontvangt van de Provincie (subsidie).

Ook vroeg men hoe andere instanties aan de adressen van de gilden komen. Jan van Breugel dankte namens de andere Overheidsleden de vergadering voor het in hen gestelde vertrouwen. Ook dankte hij allen die hadden meegewerkt aan de boeken-verkoop van Kring Maasland.

Fred van den Berg: na 17 jaar secretariaat van Jan Toorians zal ik proberen dit werk voort te zetten. De overheid heeft Jan Toorians benoemd tot vice-hoofdman der Kring.

Hierna sloot de Hoofdman de vergadering met de Christelijke groet en wenste allen wel thuis. De volgende vergadering is vrijdag 10-11-1989.

Fred van den Berg
Deken-Schrijver

Udenhout

Bij het Gilde St. Antonius-St. Sebastiaan zit het schietseizoen er weer op. De schutters van het gilde hebben elke eerste zondag van de maand hun onderlinge schietwedstrijd gehouden op hun schietterrein het "Klappeschoor". De ongeveer 25 schutters schoten op twee verschillende onderdelen: opgelegd en vrije-hand. Bij het opgelegd schieten werd Frank van Loon overtuigend kampioen in de A-klasse. In de B-klasse opgelegd werd Ton v.d. Voort de nieuwe kampioen.

In de A-klasse vrije-hand werd Frans Vriens voor het vierde jaar op rij kampioen. In de B-klasse vrije-hand werd mev. Maria v.d. Laak de verrassende winnares.

Tijdens de laatste wedstrijd werd tevens om de "B. Rijkers" trofee geschoten die na een lange strijd werd gewonnen door Frank van Loon. De prijzen werden uitgereikt door de Hoofdman Christ Hogedoorn, die de kampioenen ook nog de wisselbeker overhandigde.

Herpt

Schuttersgilde St. Catharina.

Op 18 november is op 75-jarige leeftijd de trouwe Gildebroeder Gust de Kort overleden. Op 21 november heeft het Gilde afscheid van hem genomen en Gust begeleid naar zijn laatste rustplaats.

Dat hij moge rusten in vrede.

† Gust de Kort, Herpt.

Na een jaar iedere maand onderling geschoten te hebben is Tiny Smetzers Kampioen geworden opgelegd, en Kees van Mierlo werd Kampioen van de vrije-hand.

Rond 18 december is de tijd om voor een nieuwe winterkoning te schieten.

Tiny van Bijnen behaalde de winterkoningsbeker opgelegd door niet een keer te missen.

Kees van Mierlo behaalde de winterkoningsbeker vrije-hand, om de koude goed te doorstaan werden de schutters getraceerd op enige koppen hete erwtensoep.

Met de lijst van de winterkoningschieten is weer een begin gemaakt met de nieuwe lijst voor het jaar 1989 van de onderlinge wedstrijden.

Loon op Zand

Zaterdag 22 oktober vierde St. Hubertus zijn teerdag.

Na de gildemis werd tijdens de vergadering een hulding van drie leden gehouden. 60 Jaar lid was gildebroeder Jos de Kort. Hij kreeg de Sint-Hubertusspeld opgespeld door de Deken-Schrijver. H. Eijkemans, voorzitter van Kring Maasland reikte hem de zilveren kringmedaille uit. Zijn zoon Kees de Kort werd gehuldigd voor zijn 25-jarig lidmaatschap en Mar. Pijnenburg was 40 jaar lid. Beiden kregen het Sint-Hubertus-insigne opgespeld.

Na de hulding had de benoeming plaats van de nieuwe hoofdmans. De Deken-Schrijver hield een inleiding aangaande de nieuwe hoofdmans. De profielschets die hij van de hoofdmans gaf voldeed aan die van de gildebroeders, die hem in 1986 al op het oog hadden. De affiniteit die Jan Hornman

St. Hubertus, Loon op Zand

Staande v.l.n.r. de nieuwe hoofdmans Jan Hornman, mevr. Hornman, C. de Kort, M. Pijnenburg; Zittend: mevr. De Kort-Dielen, Jan de Kort, mevr. De Kort-v. Nooije en mevr. Pijnenburg.

had voor de gilde was hem niet vreemd, gezien zijn hobby's. De heer Jan Hornman heeft de benoeming aangenomen en bekrachtigde deze functie door de belofte op het gildevaandel af te leggen dat hij het gilde op wereldlijk en kerkelijk gebied zal leiden. De overdeken benoemde Jan Hornman uit naam van het gilde tot hoofdmans voor het leven. De installatie had plaats door het omhangen van de sjerp en opzetten van de gildehoed. Door de overdeken werd hem het hoofdmansschild aangeboden, dat speciaal gemaakt is. De dames van

de gehuldigden en de hoofdmans kregen bloemen aangeboden. De heer Eijkemans, het kringbestuur en de hoofdmans van St. Ambrosius feliciteerden vervolgens de jubilarissen en de hoofdmans van het gilde St. Hubertus. De kersverse hoofdmans hield zijn inhuldigungsrede en kondigde aan dat in 1992 St. Hubertus 150 jaar bestaat, hetgeen groots gevierd zal worden.

Dinther

Op Sint-Barbaradag 4 december werden in het gilde vier nieuwe gildebroeders geïnstalleerd: Gerben Verkuilen, Ferdy Verhoeven, Ben Hermans en Ad van Zutphen. Pastoor Van der Velden ging in een kort woord vóór de zegening van hoeden en sjerpen in op de taak van het gilde. Hij zei o.a.: "Broederschap is verbondenheid met elkaar en deze is bij jullie aanwezig. Probeer elkaar in eigen waarde te laten niet alleen in het gilde, maar ook thuis en op het werk. Dit heeft een positieve invloed op U zelf." Aan het einde van de plechtige gildemis dankte Hoofdmans Eug. v. Bouwdijk Bastiaanse de Gildeheer en de diaken, alsook het koor.

Naast deze installatie was er ook een nieuwe jeugdtambour Koen Romijn en een nieuwe page Bart v.d. Hurk. Onder het genot van een kopje koffie, een worstebroodje en beschuit met muisjes waren de gildebroeders samen in Gildehuis De Toren. Vanzelfsprekend waren leden van de Overheid van St. Willibrordus uit Heeswijk aanwezig.

Veghel

De Sint-Lambertuskerk was op 10 december zeer druk bezet omdat in de Gildemis drie nieuwe gildebroeders en één jeugdlid werden geïnstalleerd. Na de Mis werd het nieuwe Sint-Barbara-altaar ingewijd door gildeheer pastoor Verhoeven, gemachtigd door de Bisschop in een schrijven gericht aan Gildebroeder Jos v.d. Bosch, de schenker van een reliek van Sint Barbara. De tekst van de brief luidde: "Voor Uw mededeling dat Uw gilde staat onder de bescherming van de H. Barbara, in de jubilerende kerk van St. Lambertus te Veghel, die 125 jaar bestaat, een gilde-altaar te willen wijden, ben ik U zeer erkentelijk. Ik machtig bij deze Uw Gildeheer dat altaar in te wijden. Dat U daarbij gebruik wilt maken van een reeds eerder geconsacreerde altaarsteen en van een reliek van St. Barbara, die in Uw bezit is, tekent Uw respect voor het geloof en de traditie van onze Kerk." get. Mgr. J. Ter Schure.

Een bijzonder moment was dat de jonge koning G.J. Centen de altaarsteen mocht plaatsen. Ter afsluiting werd voor het eerst het gildelied gezonden, gecomponeerd en geschreven door gildebroeder Nico Vreeswijk. Het feest werd voortgezet in het gildehuis. De drie nieuwe gildebroeders hadden ook een eigen gemaakt lied. Al bij al een hoogtijdag voor het gilde.

Sint-Michielsgestel

Op 17 december heeft het gilde van St. Antonius en Barbara gildebroeder Harry van den Bosch

naar zijn laatste rustplaats begeleid. Het was een zeer drukke uitvaart, maar dat kan ook niet anders, want Harry was van 1952 tot 1981 gemeente-bode, waardoor hij bijna iedereen bij naam kende. Hij had vele nevenfuncties en in het verenigingsleven was hij geen onbekende. Hij hield van contacten met mensen. Het gilde verliest in hem een waardig gildebroeder. Hij ruste in vrede.

Vorstenbosch

Op 1 mei 1988 is Harm v.d. Wetering geboren. Hij was maar een paar uren oud of hij werd door zijn vader al opgegeven als lid van het gilde St. Antonius Abt. Dit gebeurde al vóórdat zijn vader naar het gemeentehuis ging.

Op 28 augustus waren het bestuur van het Gilde en de leden van de schietcommissie met hun families aanwezig om getuigen te zijn van de doop van hun jongste lid Harm v.d. Wetering. Tijdens de doop van het kind werd met het gildevaandel genegen. Na afloop was er een gezellig samenzijn ten huize van de familie v.d. Wetering. Vader en moeder v.d. Wetering zijn fervente schutters. Een reden te meer om dit gebeuren feestelijk te vieren.

Het gilde St. Catharina en St. Joris zal op zondag 4 juni de Kringdag van Maasland verzorgen. Op 8 januari j.l. zijn de besprekingen aldaar gehouden tussen gilde en Kringoverheid. De inschrijfformulieren zijn op 25 januari aan de gilden der Kring verzonden.

Berkel

Gilde St. Hubertus had op Nieuwjaarsdag een 100-jarige. Het was Graat Kuijpers die op die dag gehuldigd werd omdat hij ook 65 jaar lid van het gilde was. Uiteraard stond een grote taart klaar met 100 kaarsjes, geschonken door de gemeente. Tijdens de felicitatie interviewde burgemeester J. Meijs de jubilaris omtrent zijn lange levensloop. En... er kwamen heel wat verhalen aan de orde! De heer Kuijpers was een werkzaam lid in de vele verenigingen van Berkel-Enschot. Hij was ook mede-oprichter van de plaatselijke EHBO. Vanaf 1925 werkte hij in de buitendienst van de gemeente.

De overheid van de Kring Maasland was aanwezig

De 100-jarige Graat Kuijpers te midden van zijn Gilde.
(foto v.d. Loo)

om de heer Kuijpers te feliciteren, waardoor de Hoofdman van de Kring de heer Eijkemans hem de zilveren kringonderscheiding mocht opspelden. Namens het Gilde St. Hubertus sprak Wim Adams als hoofdman hem toe en de vendeliers brachten hem een vendelgroot in de grote zaal van het bejaardenhuis "Torentjeshoef". De heer Kuijpers is nog heel vitaal. Tegenwoordig zit hij wel eens in een rolstoel. Dat is niet omdat hij niet lopen kan "maar omdat hij dan niet verslijt". Een plezierige dag voor Gilde en familieleden was het!

St. Hubertus hield op 7 januari de teerdag. Om 10 uur Gildemis en daarna hernieuwing van eed van trouw door vendeliers aan geestelijk en wereldlijk gezag. De koffietafel bestond uit zult en worst. Op de middag luchtbusksschieten en kaarten en om 5 uur een goed verzorgd diner. De vrienden van Prins Hendrik uit Amersfoort waren er ook weer. De Hoofdman herinnerde nog aan 30 april 1988 toen het Gilde Puttershoek (Oud-Beijerland) bezocht. Het 10-jarig bestaan van de hockey-club werd opgeluisterd door het Gilde, alsook het huwelijk van lid J. Schoenmakers en het 25-jarig huwelijk van P. Schoenmakers. De avond werd gevuld met disco en dans.

Rosmalen

Groot feest bij het gilde St. Catharina en St. Joris op 19 november. Het was de dag voor Hoofdman Martien van Helvoirt, die 40 jaar lid was van zijn gilde en in die tijd vele functies heeft behartigd op een voorbeeldige wijze. Op die dag was ook Rien Vos 25 jaar lid en deelde eveneens in de vreugde. Op de receptie waren B. en W. van Rosmalen aanwezig. Burgemeester Burgers sprak een feestrede uit aan het adres van Martien van Helvoirt en Rien Vos. Rien was tambour en nu vaandrig en bestuurslid. De laatste werd door de burgemeester de zilveren gildespeld opgespeld. Tot Martien sprak hij over de jaren na de bevrijding toen Theo van Helvoirt, zijn vader, de hoofdman was. Martien werd lid in 1948. In 1951 zette hij zijn schouders onder het gilde als bestuurslid, en bevorderde het schieten en vendelzwaaien alsook de costumering. De kringdag Maasland werd door Rosmalen georganiseerd in 1954 b.g.v. het 400-jarig bestaan van het gilde. In de Kring De Hoge Schuts werd hij Hoofdman tot 1960. In 1967 nam hij het roer van zijn vader over als Hoofdman van St. Catrien. Ook in 1979 was de Kringdag bij dit Gilde.

In de gemeenschap van Rosmalen heeft Martien zijn sporen verdiend o.a. bij de Brandweer, de handboogschutterij, DVS en De Volharding, waarvoor hem de eremedaille in de Orde van Oranje

Nassau in ZILVER werd verstrekt en opgespeld door de burgemeester; ook kreeg hij het zilveren gilde-insigne. Hierna richtte zich de heer Eijkemans tot hem en schetste de vele verdiensten van Martien. Zoon Henk van Helvoirt, die in het kringbestuur zit, mocht zijn vader vervolgens de zilveren medaille met vuurslag van Kring Maasland oppelden. De Teeravond ging allerplezierigst voort. Het was een dag om niet te vergeten. Proficiat J.T. red.

Drunen

Op de eerste zondag in november vierde het Gilde St. Hubertus de statiedag. Koning en ere-leden werden afgehaald. Daarna de viering van de Gildemis, waarna de vergadering werd gehouden. Bij de koffietafel waren ook de dames der leden aanwezig.

Jan van Veghel en Ton de Teuling vierden hun 25-jarig lidmaatschap resp. als vendelier en tambour. Zij ontvingen een medaille en oorkonde van het Gilde. Hun dames kregen bloemen.

's Middags werd om de "Van Oosterhoutbokaal" geschoten, gewonnen door G. v. Kuik. De prijzen van de afgelopen competitie werden uitgereikt. 1 Fr. v. Oijen 252 p. kampioen opgelegd; 2 G. v. Kuik, 3 Rens Klerkx; 4 Frans Klerkx; 5 Jo Tungeburch en 6 Jan Klerkx.

Vrije-hand geweer: 1 G. v. Kuik; 2 Cor Rijpert; uitslag koppels: 1 Jungeburch-van Oijen; 2 L. Klerkx - R. de Gouw. Met kerstmis werd om de "Theo van Lammeren-bokaal" geschoten. Winnaar werd Frans Klerkx. De JEU DE BOULES-wedstrijd werd gewonnen door Cor Rijpert voor Joep Kuipers.

- Het gilde was aanwezig bij het huwelijk van Gildebroeder Gerard Klerkx met Jacqueline de Kruij, ook bij het 40-jarig huwelijksfeest van Jos en Sjaan Brekelmans en ook bij het 25-jarig huwelijk van Gerard en Bets van Kuik. Deze aanwezigheid is immers een trouw van de Gildebroeders.

Allen hartelijk dank voor het prachtig geslaagde 1988.

Esch

Bij het Gilde St. Willibrordus overleed op 25 november 1988 in het ziekenhuis te Bostel Mgr. H. Sondaal.

In 1989 zou hij 25 jaar als Gildeheer aan de Essche schuts verbonden zijn.

Monseigneur Sondaal vestigde zich na zijn emeritaat in Esch. Op het gebied van de oecumene is

Mgr. Sondaal van grote betekenis geweest.

Ook voor de Essche schuts was Mgr. Sondaal een bemoedigende en inspirerende gildeheer. In de loop der jaren voelde hij zich steeds meer betrokken bij de schuts en men kon altijd op zijn steun rekenen.

Op woensdag 30 november hebben de Gildebroeders hem begeleid naar zijn laatste rustplaats. Mgr. Sondaal is geboren te Amsterdam op 4 maart 1898. Hij was geheim kamerheer van Paus Johannes XXIII, Ridder in de Orde van Oranje Nassau en Ridder in de Kroonorde van België.

Loon op Zand

Loon op Zand - "Actie is lust en leven voor pastoor Stegeman, die de mensen activeert op zijn eigen wijze."

Dat zei L. Janssen in Loon op Zand tijdens de receptie ter gelegenheid van het 25-jarig priesterfeest van pastoor G. Stegeman. Namens de parochianen van St.-Jans Onthoofding bood Janssen de pastoor een geldbedrag aan. Dat is bestemd voor de aanschaf van eiken panelen die als ornamenten moeten gaan dienen in de nieuwe altaartafel.

Vele parochieanen bezochten de jubileumreceptie. Voor ontspanning in de tuin van de pastorie zorgden de harmonie en zangverenigingen. Het Gilde St. Ambrosius en St. Hubertus haalde pastoor G. Stegeman af van de pastorie en begeleidde hem terug naar de pastorietauin, waar de vendelgroet werd gebracht.

Op 8 oktober vierde het Gilde St. Ambrosius zijn jaarlijkse statiedag. Deze begon met een H. Mis in de parochiekerk waarna vergadering "In de Beijenthuijnen". Het jaarverslag van de secretaris werd door de Hoofdman J. v. Riel voorgelezen in verband met ziekte en spoed-operatie in de Klokkenberg Breda van Jan Toorians. De middag werd gevuld met spellen en schieten, terwijl de avond werd doorgebracht met muziek en dans, waaronder nieuwe leden werden "verganst" volgens aloud gebruik.

De secretaris Jan Toorians is eind december thuis uit het ziekenhuis. Wij kunnen berichten dat zijn toestand vooruit gaat. Hij dankt ALLEN die belangstelling hebben getoond bij de ziekte. Zij hebben bijgedragen tot sterkte en genezing. Allen hartelijk dank.

J.T.

Heeswijk

De Kringdag Maasland op 21 augustus, die een mooie, vrolijke en fleurige stoet had moeten worden bij het Sint-Willibrordgilde, werd een verregende optocht van paraplu's met daaronder verstopt de prachtige kostuums van 40 gilden van de Kring. Desondanks ging het bourgondisch feest door. Deze kringdag werd gehouden omdat het 25 jaar geleden is dat het gilde werd heropgericht. De dag begon met een plechtige Hoogmis opgedragen door Mgr. J. ter Schure, Bisschop van Den Bosch. Op het gemeentehuis Dinther-Heeswijk kwamen keizers, koningen en hoofdliden van alle deelnemende gilden bijeen, en

Mgr. H.L.J.M. Sondaal

werd de ere-wijn geschonken. De burgemeester hield een toespraak. Ook W. v.d. Wijgert sprak de aanwezigen toe. Daags tevoren werden Jan van Daal, W. v.d. Wijgert, Jan Kapteijn, Herm. Van Gaal en Jo Bissels gehuldigd met hun 25-jarig lidmaatschap. Op het gemeentehuis werd mevr. P. Luijkx-Terlingen hartelijk toegesproken door de Hoofdman H. Eijkemans van Kring Maasland. Uit dankbaarheid en uit piëteit reikte hij haar de zilveren legpenning van Kring Maasland uit voor het vele werk dat haar man, Dr. Luijkx, had verricht in het Gildewezen.

Tijdens de optocht werd beslist of de wedstrijden moesten doorgaan; het weer werd wat beter en inderdaad kon alles zijn gewone verloop hebben. Keizer op deze Kringdag werd W. v. Laak van St. Antonius Udenhout; Koning werd B. Vromans van St. Joris Udenhout. De 1ste optochtprijs was voor Onze Lieve Vrouweschuts Elshout. Bij het groepsvendelen werd St. Willibrord uit Esch eerste; de vendelzwaaiers van Erp werden nr. 2. De beste jeugdgroep was voor St. Catharina Rosmalen. De beste tambours bevonden zich in Veghel bij St. Barbara.

De veertig gilden kregen in de optocht door Heeswijk-Dinther alle aandacht die ze verdienden.
(Foto: Wout van Assendelft)

Vught

Een actief jaar 1988 was er voor Gilde St. Catharina. Medewerking aan Koninginnedag; op 1 mei bedevaart naar Den Bosch en aanwezigheid bij de dodenherdenking. Op 26 mei werd Gildebroeder Ben de Jong begraven. 29 Mei begeleiding van Neomist v. Rossum bij zijn 1ste H. Mis. 5 Juni naar Riethoven: Koning der Koningen werd hun Koning Fr. v. Wetten. 6 Juni viering 50-jarig Priesterfeest Rector Tilman. Hotzelfde bij Pastoor De Bekker op 11 juni. Kampioenschieten: 1 Th. v.d. Sande, 2 Fr. Schippers en 3 B. Kluijtmans op 3 juli. 27 Augustus afscheid van de zusters Franciscanessen uit Vught. Het vierjarig koningschieten is gehouden op 17 september; Koning werd R. v. Kuijk. 25 September deelgenomen aan Gildefeest te Gent (B); hier behaalde H. Heessels de prijs met de kruisboog. Om het wisselschild van de gemeente Vught met St. Barbara geschoten op 9 oktober; voor de 3de maal gewonnen door St. Catharina. Een korte opsomming, maar dat neemt niet weg dat het afgelopen jaar toch een actief jaar geweest is.

Udenhout

Zaterdag 21 januari hield het Gilde St. Antonius en Sebastiaan zijn Teerdag. In de Gildemis werd Harry Moonen als gildebroeder geïnstalleerd. Na de Mis vendelgroet op het kerkplein, waarna de groet werd gebracht aan het bejaardentehuis De Eikelaar. Het middagmaal - boeremik met zult - is in het gildehuis gebruikt. Hier las de Hoofdman het berijmde jaarverslag voor. Op deze dag waren 25 jaar lid: de ere-gildeheer Em Pastoor Prinsen en de keizer Wil v.d. Laak. Burgemeester Tops, de ere-hoofdman, speldde beiden een zilveren draaginsigne op, nadat de levensloop van beiden door de Hoofdman, die hun inzet hoog prees was voor-gelezen.

Bij gelegenheid van het 440 jaar bestaan van het gilde werd een door Frans Vriens en Chr. van Iersel geschreven boek (60 pag.) uitgegeven, waarin de geschiedenis van het gilde is behandeld. Het jubileum van de herdenking van de heroprichting 25 jaar geleden was hier de aanleiding voor. Het werd aan de ere-leden en leden uitgereikt. In de middag werd om de "Boslust"-beker geschoten en wel met de kruisboog op de wip. Dit geschiedt elk jaar met een ander wapen. Haaren heeft hierbij geholpen. De winnaar werd de jongste deelnemer, de 14-jarige Jochem v.d. Laak. Inmiddels kwamen de dames om de avond verder te vullen met barbecue en spelletjes. Het werd een prachtafavond; kortom een goede teerdag.

Baardwijk

St. Ambrosius hield in Baardwijk zijn statiedag op 10 januari. Na verzameld te hebben in het gildehuis, Het Vosje, trok het gilde naar de Sint-Clemenskerk voor de Gildemis. Voor de aanvang der gregoriaanse Mis overhandigde de moeder van de zopas overleden Gildeheer pastoor Schneiders een herinneringsschild ter nagedachtenis aan hem. Na de Mis werd de vendelgroet aan de nieuwe pastoor gebracht en trok men naar het gildehuis waar het koor dat de Mis had verzorgd zijn opwachting maakte.

De Hoofdman, H. Pullens, dankte hen en bood koffie met gebak aan. Na deze koffietafel werd de middag voortgezet met een gezellig samenzijn. Tegen de avond een gildemaal met de dames der gildebroeders en verder gevuld met muziek en dans.

Corr. Maasland,
J.Th.M. Toorians
5175 AL Loon op Zand

P.S. De copy is van de gilden voortaan te zenden aan bovenstaand adres, Dank u.

Oisterwijk

Vrijdagavond 20 janurari werd in het dorp al aangekondigd, dat de volgende dag het Gilde St. Sebastiaan de teerdag zou houden. De Gildemis werd opgedragen door Gilde-ere-deken pastoor Coenen. Na de Mis vendelgroet en hernieuwing trouwbelofte waarna "In het oude nest" de koffietafel werd gehouden met de jaarvergadering. Hier

werd Frans van Heumen gehuldigd i.v.m. zijn 25-jarig lidmaatschap. De hoofdman Knevel speldde hem het zilveren schild op. Koning Jo Scholtze bood zijn nieuwe koningsschild aan. Het is mooi bij zijn eerdere schild van 1976. De secretaris zei dat het Gilde in totaal 15 keren naar buiten is getreden. De nieuwe deken werd San Hoezen; aftredend was Peter Schilders; Jan Goudsmits werd voor drie jaar benoemd als vaandrig. De avond werd doorgebracht met muziek en de eigen Gildeliederen en werd gesloten met "Wien Neerlands Bloed".

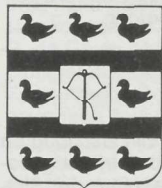
Veghel

Op een stralende 18de september hield het Gilde van St. Barbara Koningschieten. Gildeheer pastoor E. Verhoeven droeg de Gildemis op om 10 uur, waarbij het college van B. en W. aanwezig was. Op het kerkplein werd de belofte van trouw door Gildevaandel en vendeliers hernieuwd. De stoet trok naar het Bevrijdingsmonument ter herdenking aan Veghels bevrijding. Er werd een krans gelegd, in tegenwoordigheid van een grote menigte. Aanwezig waren ook enige personen van de 101ste airborne division uit Amerika. Vendelier Gert-Jan Centen blies de "Last Post".

Koningsgroet aan de Koning Gert-Jan Centen.
(foto v.d. Wiel)

Hierna ontving de burgemeester de Gildebroeders en -zusters voor de ere-wijn op het stadhuis. Om 15.00 uur begon het Koningschieten. In de 6de schietronde werd Gert-Jan Centen bij het 191ste schot de nieuwe koning (21 jaar). Juist voor hem schoot Harry Verbruggen en hij werd adjudant en volgt hiermede André v.d. Wiel op.

St. Antonius Abt Blitterswijck A° 1485

Zaterdag 19 november was er voor de broeders en zusters weer de traditionele Sint-Nicolaasviering. St. Nicolaas zorgde weer voor grote hilariteit door met een speedboot op een aanhanger te arriveren bij het Gildehuis. Alle broeders en zusters werden naar de Maas gecommandeerd, om aldaar uit volle borst te zingen "Zie ginds komt de stoomboot". Het was dan ook een raar gegeven, dat St. Nicolaas hen in de rug naderde. Een gezellige onvergetelijke avond.

Maandag 16 januari was weer voor het gehele gilde en echtgenote(s) kopermaandag. Door Gildebroeder (caféhouder) Jos Bos werd een Duitse broodmaaltijd aangeboden. De opkomst van de leden was groot en de beschikbare 2½ uur (18.30-21.00 uur) werden gezellig doorgebracht.

Dinsdag 17 januari feestdag ter gedachtenis aan de patroonheilige van het Gilde St. Antonius. Deze dag begint 's morgens om 9.00 uur met een plechtige Gildemis, waarna een bezoek wordt gebracht aan het Sint Tunniskapelletje voor offer en gebed. Dit alles geschiedt in kostuum met slaande trom en vliegend vaandel. Dit was voor het Gilde de eerste keer dat men in vol ornaat aantrad, maar

Kring Land van Cuijk

zeker ook voor herhaling vatbaar. Hierna de koffietafel met braadworst en borrel vooraf. Hoofdman J. Franssen opende na dit alles de jaarvergadering, en memoreerde het voorbije jaar nog eens op enkele punten. Hij was zeer tevreden, ook met het oog op de vorderingen van de diverse commissies inzake de kringgildedag op 21 mei te Blitterswijck. Hij sprak de hoop en de wens uit, dat alle broeders zich daarvoor 100% inzetten en gezien de reacties hierop zit het wat dat betreft zonder meer goed. De vergadering had een vlot verloop. Dan hadden nog twee Gildebroeders een verrassing in petto voor het gehele Gilde. Tamboer J. Kleeven en vendrik J. Katelaan boden tijdens deze bijeenkomst twee landsknechttrommen aan, die zij zelf met veel vrije tijd e.d. gerestaureerd hadden. Deze trommen hadden ze op de kop kunnen tikken in het Duitse Ottbergen, via bevriende relaties die fanfare "Moed en IJver" in dezen hadden. De trommen, die zijn geschilderd in de Gildekleuren rood, groen, geel, werden aangeboden aan koning W. Gooren. Hoofdman J. Franssen sprak in zijn dankwoord de wens uit dat dit prachtige initiatief navolging zal vinden, op allerhande gebied. De dag werd verder doorgebracht in besloten kring bij café Carla en Henk en ter afsluiting bij café Jos Bos, alwaar ons door Marjo en Jos varken aan het spit werd aangeboden. Dit was werkelijk schitterend verzorgd en daarvoor hartelijk dank van het Gilde.

Dan mogen we nog eens in herinnering brengen:

- Vr. 12 mei Veronica disco show
- Za. 18 mei Playback show met plaatselijke artiesten + gast artiesten i.v.m. 5-jarig lustrum
- Zo. 14 mei Groots buurten voetbaltoernooi met aansluitend prijsuitreiking en buurtenbal
- Ma. 15 mei Drielandentref gilden + schutterijen uit België, Duitsland, Nederland met onderlinge schietwedstrijden
- Wo. 17 mei Groots opgezette kinderspeel-(doe)dag
- Do. 18 mei Ouderentref met bal, demonstraties etc. etc.
- Vr. 19 mei Receptie ter gelegenheid van 500 jaar bestaan St. Antonius Gilde
- Zon. 21 mei Kringgildedag Land van Cuyck (te Blitterswijk) J. Katelaan.

Sint-Jacobsgilde Zeeland

Nieuwjaarsreceptie

Het is intussen traditie geworden om in de stille tijd van het Gilde een Nieuwjaarsreceptie voor alle Gildebreders en Gildezusters te houden. Zo was dan op maandag 2 januari vrijwel iedereen in het Gildehuis, Café 't Zuid, aanwezig: Gilde-priester pastoor F. Jans, Ere-deken burge-meester B. Schellekens, de Gilde-overheid en de leden van 12 t/m 88 jaar wensten elkaar een goed 1989, waarna schalen vol heerlijke olieballen op de tafels werden gezet en het smullen en buurten kon beginnen.

De olieballen, die er jaarlijks bij zijn, worden door onze Staande Deken, A. v.d. Coer in eigen bakkerij gebakken.

De avond werd in grote gezelligheid onder het genot van een drankje en een dans voortgezet en wel tot ieders tevredenheid.

Afscheid

Tijdens de Nieuwjaarsreceptie heeft het Sint-Jacobsgilde zeer node afscheid genomen van de familie Verstegen, vader Huub, zijn vrouw Liesbeth en hun twee zonen Egbert-Jan en Hubert.

Het was al heel lang in de pen dat er een emigratie naar Nieuw-Zeeland op stapel stond.

Maar als het dan definitief zover is besef je pas wat dat vertrek betekent voor vooral de muziekgroep.

Huub was een talentvol bazuinblazer, getuige ook de vele eerste prijzen die hij behaalde, maar tevens was hij de man, die 's morgens bij de reveille op de dag van het koningschieten op verschillende plaatsen in het dorp de Proclamatie luid voorlas.

Bij de officiële afscheidsreceptie op de vliegbasis

Volkel (19 dec. '88) waren het Bestuur en de leden van de muziekgroep aanwezig.

In de beide toespraken van de Staande Deken en de pastoor werden vele figuurlijke pluimen op de hoed van de familie Verstegen gestoken.

Ter herinnering en uit dankbaarheid werd aan Huub door Koning Paul van Bortel de Sint-Jacobus-schelp omgehangen. De daarbij behorende oorkonde werd hem na voorlezing overhandigd.

Tevens kreeg hij een bazuinvaantje in de gildeskleuren mee.

Beide zonen kregen ook een schelp omgehangen omdat ze beiden als leerling vendelier en tambour direct bij het Gilde betrokken waren. Mevrouw Verstegen kreeg een boeket bloemen aangeboden.

Op 9 januari is het gezin vertrokken van Zeeland naar Nieuw-Zeeland.

Vader Huub Verstegen,
moeder Liesbeth Verstegen-Lenssen.
Links zoon Egbert-Jan.
Rechts zoon Hubert.

IN MEMORIAM

Sint-Martinusgilde Gennep

Op 13 november, op de viering van het patroonsfeest van het Gilde uit Gennep, voordat het gildegilde naar de Sint-Martinuskerk vertrok voor de H. Mis, bereikte ons het droeve bericht van het overlijden

van ons erelid Antonius Marinus Jansen, bij ieder van ons gilde beter bekend als Tontje.

Toon was een zeer actieve gildebroeder; hij was 43 jaar lid van het gilde.

In de beginjaren van zijn lidmaatschap was Toon Jansen tambour. Toon maakte jaren deel uit van de officierskamer van ons Gilde. De laatste 3 jaren was Toon ere-Kapitein van ons Gilde (voorzitter). Wij als bestuur en leden zullen Toon heel erg missen vooral in zijn leuke en gezellige babbel en humor, maar ook om zijn serieuze inzet betreffende gilde-aangelegenheden.

Wij gildebroeders danken Tontje voor zijn werk en bezielende kracht voor ons Gilde.

Het Sint-Martinusgilde heeft hem op 17 november met gilde-eer naar zijn laatste rustplaats begeleid. Mogen zijn vrouw en verdere familieleden troost vinden in de wetenschap van het eeuwige geluk bij God.

Hij ruste in Vrede.

Bestuur en Leden Sint-Martinusgilde Gennep

Kees de Bruin schutterskoning Groot Gaesbeeker Gilde te Soest 1988

In de periode woensdag 24 tot en met maandag 29 augustus werden in Soest weer door het Groot Gaesbeeker Gilde of Sint Aechten Schuttersgilde van Soest de zgn. Gildefeesten Soest 1988 georganiseerd. Deze feesten worden georganiseerd rondom het Koningschieten van het gilde, die jaarlijks op de laatste zondag van augustus plaatsvinden. Aan het Koningschieten van het Groot Gaesbeeker Gilde namen dit jaar 138 gildebroeders deel. Om 13.30 uur werd het eerste schot op de vogel gelost door de Koning 1987, Nol Hagen, vervolgens werd de vogel gevrijd door de Loco-burgemeester van Soest, enkele wethouders, pastoor v.d. Beek en de ouderman van het gilde. Daarna brandde de strijd om de prijzen en het Koningschap in alle hevigheid los. Rond 16.00 uur schoot Kees de Bruin met het 264ste schot het laatste stuk van de vogel, en mocht zich vanaf die tijd Schutterskoning van het Groot Gaesbeeker Gilde noemen. Na een korte huldiging op het veld werd hem 's avonds officieel de Koningsmantel omgehangen tijdens het Koningsbal, dat door meer dan 1000 personen werd bezocht.

De Gildefeesten Soest 1988 bevatten weer een afwisselend programma, waarbij ook nog even werd teruggekeken naar het in 1987 georganiseerde Landjuweel. Op donderdagavond 25 augustus kwamen de medewerkers, vertegenwoordigers van deelnemende verenigingen, sponsors, gemeentelijke diensten als ook enkele leden van de wedstrijdcommissies van de gildedag op 6 september naar de feesttent en aldaar werd hen een drankje en een hapje aangeboden. In een aparte ruimte werden ook video's getoond van dit grootse Landjuweel Soest 1987. Ook was er de mogelijkheid een dansje te maken, al bleek het bijpraten, ophalen van herinneringen op deze avond centraal te staan. Het programma van de Gildefeesten omvatte verder o.m. verschillende gildelopen, toertocht, rekreatieve fietstochten, een volkspaardenfeest, volksspelen, een ouderenmiddag, een

disco-avond met TROS Popformule, kinderspelen en op zaterdag- en zondagavond een Koningsbal in de feesttent.

Op vrijdagavond 26 augustus was de traditionele avond voor de gildeleden, die werd geopend met een Eucharistieviering in de feesttent. Tijdens deze viering werd ook de van het Gemeentebestuur van Soest ontvangen Hoofdmanstaf gewijd.

Ook de festiviteiten rondom het Koningschieten werden geopend met een Eucharistieviering, ditmaal in de Petrus en Pauluskerk. Aan beide vieringen werd meegewerkt door het parochieel zangkoor Sint Ceacilia en het tambour-, hoornblazer- en vendelkorps van het gilde.

De Gildefeesten Soest 1988 mochten zich verheugen in een zeer grote belangstelling; vele duizenden wisten de weg naar De Blaak in Soest nog te vinden. Het zeer geslaagde Landjuweel Soest 1987 heeft hieraan zeker een bijdrage geleverd.

Groot Gaesbeeker Gilde Soest bruist van activiteit

Het Groot Gaesbeeker Gilde bruist ook in 1989 weer van de activiteiten. Inmiddels bestaat het ledenbestand van het Soester gilde uit ruim 450 gildebroeders en 400 gildezusters.

Op 12 februari wordt de naamdag van St. Agatha gevierd met een Eucharistieviering met medewerking van het gildekorps in de Mariakerk Soestdijk, één van de 5 parochies in Soest. Na afloop zal officieel afscheid worden genomen van Piet van den Dijssel, die 21 jaar lid van het bestuur is geweest en in november 1988 heeft besloten zijn bestuurszetel over te dragen aan Wim van den Breemer, die al vele jaren toegevoegd lid van het bestuur is.

De Gildefeesten Soest 1989 vinden plaats van donderdag 24 tot en met maandag 28 augustus. Centraal tijdens deze gildefeesten zal staan het Koningschieten op zondagmiddag 27 augustus.

In het programma van de gildefeesten zijn weer vele activiteiten opgenomen als Koningsbal, avond voor gildeleden, volksspelen, paardenfeest, ouderenmiddag, kinderspelen e.a. Natuurlijk is er ook ruimte voor bezinning, met name tijdens een tweetal Eucharistievieringen op vrijdagavond en zondagmorgen.

Maandelijks worden verder kaartavonden georganiseerd, waarbij de "grote" kaartavonden op Vastenavond (Klitsavond) en Kermisdinsdag absolute hoogtepunten zijn.

Meer dan 70 gildebroeders en gildezusters zullen deelnemen aan de Gildereis naar Lourdes, die begin mei door de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden wordt georganiseerd.

Het Soester gilde zal dit jaar ook weer deelnemen aan verschillende Gildedagen in Brabant.

Het bestuur weet zich gesterkt door enkele honderden medewerkers, die bijdragen in het welslagen van de verschillende activiteiten.

Kring „Baronie en Markiezaat”

Kring "Baronie-Markiezaat"

Daar het kringbestuur node afscheid heeft moeten nemen van bestuurslid Frans Luyten, was de kring doende een nieuw bestuurslid aan te trekken.

In de najaarsvergadering, die in Rijsbergen werd gehouden, werd Dhr. H. Tangerman van het Sint-Sebastiaangilde uit Bergen op Zoom gekozen tot nieuw bestuurslid van onze kring, zodat het bestuur momenteel weer compleet is en zich voor 100% kan inzetten voor onze gilden.

Het bestuur bestaat nu uit de volgende personen:

H.J.M. van Rijckevorsel	Voorzitter
A.E.J. Hoppenbrouwers	Vice-voorzitter
A.G. Boot	Secretaris
H.J.B. Bruijns	Penningmeester
J.L. Bos	Bestuurslid
A. de Beer	Bestuurslid
H. Tangerman	Bestuurslid

Het kringbestuur zal in de naaste toekomst veel werk moeten verzellen daar in 1993 het Landjuweel in onze kring plaats zal vinden.

Het Hubertusgilde uit Etten-Leur heeft het fiat van de Federatie gekregen en zal vooral met de organisatie belast worden.

De kring is actief, getuige de verrijking van "slapende gilden". De laatste jaren zijn tot de kring toegetreden het Sint-Bavogilde uit Raamsdonk en het Sint-Jan-Baptistgilde uit Sprundel. Momenteel is de kring bezig met de heroprichting van het Sint-Ambrosiusgilde uit Gilze, gemeente Gilze-Rijen. U ziet voor een jonge kring, als "Baronie-Markiezaat" is er veel werk aan de winkel en men moet steeds alert zijn op slapende gilden.

Sec. A.G. Boot

Dat het gilde Sint Bavo ervaring heeft is wel bewezen in het jaar 1979; toen werd immers door hetzelfde gilde een gildedag georganiseerd op hetzelfde sportpark; het was een groots gebeuren en een groot succes.

Het Sint-Bavogilde verwacht ook veel gilden uit België, uit de z.g. "Noorder Kempen"; deze gilden bezitten vele dansgroepen.

Het Sint-Bavogilde is in 1699 opgericht; het heeft baanbrekend werk verricht met de oprichting van de kring "Baronie-Markiezaat".

Het gilde schiet met het geweer. De totstandkoming van de kring "Baronie-Markiezaat" was in die jaren geen gemakkelijke opgave, maar gelukkig komen er "slapende gilden" bij en breidt het zich van lieverlee uit.

Het kringbestuur is zeer actief getuige ook de positieve reacties van de bestaande gilden in de kring.

Het gilde telt 76 leden, van wie er 54 aan de kringverschietingen meedoen.

Men schiet op overdekte banen op een afstand van 50 meter; ook wordt met omliggende gilden geschoten, o.a. Schijf, Achtmaal, Klein Zundert, Zundert en Wernhout; ook schiet men met gilden uit "De Noorder Kempen".

Kortom het Sint-Bavogilde is zeer vereerd deze kringgildedag te morgen organiseren; ook het Gemeentebestuur van Rijsbergen staat voor 100% achter de organisatie en zal zijn volle medewerking geven.

Dus gilden van onze Noord-Brabantse Federatie, wij hopen u in groten getale in Rijsbergen te ontmoeten, wij zijn, en ik herhaal het nog eens, wij zijn afhankelijk van gilden buiten onze kring, laat ons dus niet in de kou staan, U ZAL ER GEEN spijt van hebben.

Schrijver, A. Daemen

Gilde Sint Bavo Rijsbergen

Het gilde Sint Bavo organiseert op 11 juni 1989 de gildedag van de kring "Baronie-Markiezaat".

De Overheid is reeds in het najaar van 1988 aan de diverse voorbereidingen begonnen, want het moet zo zijn dat deze kringgildedag een dag wordt die uitmunt door broederschap, vriendschap etc.

Men heeft reeds 190 gilden aangeschreven voor deelname; hierop zijn reeds positieve reacties gekomen.

De kring "Baronie-Markiezaat" bestaande uit 13 gilden is natuurlijk afhankelijk van deelname van gilden uit andere kringen, daarom ook doen wij een vriendelijk verzoek aan alle gilden, buiten onze kring, komt allen naar Rijsbergen en laat ons samen een gildedag vieren waarover men nog lang zal praten.

De gildedag zal worden gehouden op het sportpark "De Laguiten"; dit sportpark is gelegen aan de rand van het dorp, met veel parkeerplaatsen voor auto's en bussen. Daar komt bij dat dit terrein een grote sporthal bezit.

Hubertus, de patroonheilige van het Leurse Hubertusgilde

Omstreeks 665 geboren als oudste zoon van Bertrand, de Hertog van Toulouse. Nog maar 23 jaar oud werd hij benoemd tot paltsgraaf van Keizer Theodorik. Deze benoeming wekte de afgunst van de hofmeier Ebroin, die Hubertus het leven zo zuur maakte, dat hij (Hubertus) vluchtte naar zijn oom: Pepijn van Herstal.

Hubertus trouwde in België met Floribana van Leeuwen, maar vrij kort na hun huwelijk overleed zijn vrouw. Hubertus raakte toen "op het verkeerde pad" en probeerde zijn verdriet kwijt te raken door zich in drinkgelagen en wilde jachtpartijen te storten. Het verhaal wil, dat Hubertus zelfs op Kerstmis met feesten en jagen doorging. Op die dag zou hem tussen de horens van een hert een stralend kruis verschenen zijn; hij verstond dit als een oproep om tot een "nieuw leven" te komen.

Hubertus deed afstand van al zijn ambten en waardigheden, en schonk zijn bezittingen aan kerk en armen.

Daarna zocht hij zijn toevlucht bij Lambertus, bisschop van Maastricht en Tongeren; deze wijdde Hubertus tot priester. Op een pelgrimsreis naar Rome vernam Hubertus dat zijn "vaderlijke vriend" Lambertus was overleden. Paus Sergius benoemde Hubertus tot opvolger van de bisschop van Maastricht. Hubertus weigerde aanvankelijk, maar toen hij in een droom zag dat hem een stola werd omhangen (teken van bisschoppelijke waardigheid) aanvaardde hij de bisschopszetel van Maastricht.

Hubertus was een goed organisator en meende dat de stad Luik een geschiktere stad was dan Maastricht; sindsdien zetelde de bisschop van "Maesland" in Luik. Hij bracht ook het stoffelijk overschot van zijn roemruchte voorganger, Lambertus, over naar Luik, waardoor deze stad in aanzien steeg.

Bij een kerkwijding te Heverlee werd Hubertus ernstig ziek en overleed zes dagen later in Tervuren, bij Brussel, op 31 mei 727. Men bracht zijn lichaam over naar Luik. Op 3 november 743 vond men zijn "stoffelijk overschot" als een "ongeschonden lichaam" terug en plaatste het onder het altaar van de kathedraal.

3 November is sindsdien de feestdag van Hubertus in enkele Belgische en Zuid-Nederlandse bisdommen.

In het jaar 825 werden zijn relikwieën overgebracht naar Andage in de Ardennen; deze plaats heet sindsdien "SAINT HUBERT". Hier, te midden van de grote groene wouden, wordt hij spoedig vereerd als de Patroon van de jagers. Ook wordt op zijn feest "gewijd brood" (z.g. Huubkes) uitgedeeld, waar de mensen in de Middeleeuwen een bescherming aan toekenden tegen hondsdoelheid.

Vanaf de heroprichting van het Sint-Hubertusgilde hangt de "echte" hertekop met kruis in ons gildehuis "De mouterij".

A.G. Boot

Sint-Hubertusgilde Leur

Tussen alle verslagen van activiteiten is het misschien interessant te vermelden hoe onze gilden in "Baronie-Markiezaat" zijn ontstaan. We beginnen in het 1e kwartaal met het Sint-Hubertusgilde uit Leur, gemeente Etten-Leur.

Op verzoek van enige ingezetenen van het dorp Leur verleende Prinses Anna, douairière van Stadhouder Willem IV, als Barones van Breda, op 8 mei 1752 toestemming tot het oprichten van een gilde en stelde zij voor deze "gilde of broederschap van kloveniers en busschieters" een uitvoerig reglement vast, dus "De oude Caert". Op 1 juni 1752 kozen de gildebroeders "HUBERTUS" als patroonheilige. Een van de oorspronkelijke doelstellingen van de schuttersgilden was de dorpsgemeenschappen tegen gevaren van binnen en van buiten te beschermen en de gezagsdragers zo nodig gewapenderhand bij te staan. Een officiële taak vervulde het Sint-Hubertusgilde in 1757 bij de intocht van Prinses Anna en haar beide kinderen in de dorpen van Etten en van Leur, die te zamen, als deel van de Baronie van Breda, een heerlijkheid waren van het Huis van Oranje.

Een hoogtepunt in de geschiedenis van het gilde was ook het optreden bij het officiële bezoek dat Koning Willem II, op 27 augustus 1841, bracht aan Etten en Leur. De gildebroeders verwelkomden het koninklijk rijtuig van de ingang van het dorp naar het raadshuis.

Het Hubertusgilde was toen het enige nog bestaande gilde in de gemeente. De overige gilden waren in de Franse tijd of kort daarna ter ziele gegaan.

In het begin van de 20e eeuw liep het aantal broeders hard terug, verjonging bleef uit, zodat in 1916 de laatste activiteiten plaatsvonden en het gilde slapende werd. Het kasoverschot werd aan de kerk van Sint Petrus in Leur afgedragen, alsook het archief, waaronder de officiële "caert".

In 1981 werd het gilde heropgericht, vooral door toedoen van de toenmalige burgemeester Mr. F. Houben, thans Commissaris der Koningin in Noord-Brabant.

In het vaandel prijkt dan ook het wapen van Prinses Anna, het wapen van de gemeente Etten-Leur, de beeltenis van Sint Hubertus en het wapen, "de kruisboog".

In 1985 werd door het Leurse Hubertusgilde de kringgildedag georganiseerd, verder vonden vele activiteiten plaats. Als hoogtepunt voor ons gilde geldt het organiseren van het Landjuweel in 1993. Ziehier een kort draaiboek van het huidige Leurse Hubertusgilde.

Volgende maal zal ik schrijven over de schuttersgilden in Etten-Leur in vroegere jaren, en over Prinses Anna van Hannover, de beschermvrouwe van het Sint-Hubertusgilde.

Schrijver, A.G. Boot

